

Analýza zavedení elektronické evidence tržeb v ČR

Nikola Gottfriedová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Nikola Gottfriedová**
Osobní číslo: **M17894**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Analýza zavedení elektronické evidence tržeb v ČR**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů týkající se elektronické evidence tržeb v ČR a získané teoretické poznatky zpracujte.

II. Praktická část

- Analyzujte vývoj zavedení elektronické evidence tržeb v ČR a jeho dopady na daň z příjmu a daň z přidané hodnoty.
- Zhodnoťte výsledky analýzy a formulujte závěr z dosažených teoretických poznatků.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- DUŠEK, Jiří. *Elektronická evidence tržeb: v přehledech*. 2. vydání. Praha: Grada, 2017, 112 s. ISBN 978-80-271-0422-2.
GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2019: výklad s příklady*. 15. vydání. Praha: Grada, 2019, 464 s. ISBN 978-80-271-2244-8.
HJI PANAYI, Christiana. *European Union corporate tax law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2013, 394 s. ISBN 978-1-107-01899-0.
LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX, 2016, 128 s. ISBN 978-80-87480-51-9.
MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k 1.4. 2019*. 30. vydání. Praha: Grada, 2019, 296 s. ISBN 978-80-271-2435-0.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 6. ledna 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2020

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá systémem elektronické evidence tržeb. Hlavním cílem práce je analyzování vývoje zavedení EET a jeho dopady na daň z příjmů a daň z přidané hodnoty. Vedlejšími cíli jsou analyzovat dopady plynoucí ze zavedení EET do právní roviny, analyzovat dopady zavedení evidence na podnikatelské prostředí a posledním dílčím cílem je analyzovat ekonomické dopady pro stát. V rámci řešení bylo použito metody analýzy dostupných dokumentů, syntézy a statisticko-matematických metod. Podstatou řešení bylo analyzovat a vyvodit dopady zavedení EET z pohledu tří rovin – právní, společenské, ekonomické a zaměřit se na vývoj inkasa daně z příjmů a daně z přidané hodnoty.

Teoretická část vymezuje daňový systém, charakterizuje daň z příjmů jako subjekt elektronické evidence a popisuje celý systém EET v ČR. Praktická část se zabývá dopady zavedení z pohledu právní roviny a dopady na podnikatelské prostředí. Hlavní část, ekonomické dopady, obsahuje vývoj zavedení EET a jeho dopad na efektivnější inkaso daně z příjmů a daně z přidané hodnoty. Na základě výsledků analýzy bylo navrženo doporučení.

Klíčová slova: Elektronická evidence tržeb, daň z příjmů, daň z přidané hodnoty, analýza dopadů, vývoj zavedení

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the system of Electronic Revenue Registry. The main goal of this work is to analyse the development of the ERR (EET) implementation and its impacts on income tax and value added tax. The secondary objectives are to analyse the impacts resulting from the ERR (EET) implementation at the legal level, to analyse the impacts on the business environment and the last sub-objective is to analyse the economic impacts on the state. Within the solution there were used methods such as analysis of available documents, synthesis and statistical-mathematical in this thesis. The essence of the solution was to analyse the conclusions of the ERR (EET) implementation from the perspective of those legal, social, and economic levels, as well as the focus on the development of income tax collection and value added tax.

The theoretical part defines the tax system, characterizes income tax as a subject of electronic registration and describes the entire system in the Czech Republic. The practical part deals with the impacts of the implementation from the point of view of the legal level and the impacts on the business environment. The main part, economic impacts, contains the development of the introduction of ERR (EET) and its impact on more efficient collection

of income tax and value added tax. Based on the results of the analysis, a recommendation was proposed.

Keywords: Electronic Revenue Registry, income tax, value added tax, impact analysis, development of implementation

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce. Důležité poděkování patří i mé rodině a příteli za velkou podporu, kterou mi během studia věnovali.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	12
I TEORETICKÁ ČÁST.....	14
1 DAŇOVÉ PRÁVO	15
1.1 DAŇ	16
1.1.1 Funkce daní	17
1.2 DAŇOVÁ TECHNIKA.....	18
1.2.1 Daňový subjekt.....	18
1.2.2 Daňový objekt	18
1.2.3 Základ daně	19
1.2.4 Sazba	19
1.2.5 Splatnost.....	20
1.3 DAŇOVÝ SYSTÉM	20
1.3.1 Struktura daňové soustavy ČR.....	21
1.3.2 Daně přímé	21
1.3.3 Daně nepřímé	22
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ	23
2.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	23
2.1.1 Poplatník daně z příjmů fyzických osob	23
2.1.2 Předmět daně	23
2.1.3 Základ daně	24
2.1.4 Příjmy ze závislé činnosti.....	24
2.1.5 Příjmy ze samostatné činnosti.....	24
2.1.6 Příjmy z kapitálového majetku.....	25
2.1.7 Příjmy z nájmu	25
2.1.8 Ostatní příjmy.....	25
2.1.9 Postup při stanovení konečné daňové povinnosti	25
2.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	26
2.2.1 Poplatník daně z příjmů právnických osob	26
2.2.2 Předmět daně	26
2.2.3 Subjekt daně	26
2.2.4 Základ daně	27
2.2.5 Postup při stanovení konečné daňové povinnosti	27
3 ELEKTRONICKÁ EVIDENCE TRŽEB.....	28
3.1 PŘEDMĚT A SUBJEKT EVIDENCE TRŽEB.....	28
3.2 EVIDOVANÁ TRŽBA	28
3.2.1 Náležitosti evidované tržby.....	29
3.3 ROZHODNÝ PŘÍJEM.....	29
3.3.1 Účetní jednotka	30

3.3.2	Tržby z podnikání	30
3.3.3	Tržby nesouvisející s podnikáním.....	30
3.3.4	Záloha.....	30
3.4	REŽIM TRŽEB.....	31
3.4.1	Běžný režim	31
3.4.2	Zjednodušený režim	32
3.5	EVIDENČNÍ POVINNOST	33
3.5.1	Účtenka	33
3.6	TRŽBY TRVALE VYLOUČENÉ Z EVIDENCE TRŽEB	33
3.7	HARMONOGRAM EVIDENCE TRŽEB	33
3.7.1	První fáze	34
3.7.2	Druhá fáze	34
3.7.3	Třetí a čtvrtá fáze	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
4	PRÁVNÍ ROVINA ZAVEDENÍ EET	38
4.1	ZVLÁŠTNÍ REŽIM EVIDOVÁNÍ TRŽEB	38
4.1.1	Evidenční povinnost.....	38
4.2	ZMĚNY V DAŇOVÝCH ZÁKONECH.....	39
4.2.1	Zákon o dani z příjmů	40
4.2.2	Zákon o dani z přidané hodnoty	42
4.3	NOUZOVÝ STAV (COVID-19).....	43
5	DOPADY NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ.....	44
5.1	POVINNOSTI PODNIKATELE.....	46
5.1.1	Náklady plynoucí ze zavedení EET	46
5.2	KLADY A ZÁPORY EVIDOVÁNÍ TRŽEB	47
6	EKONOMICKÉ DOPADY ZAVEDENÍ EET	49
6.1	PLNĚNÍ PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU	49
6.1.1	Inkaso daně z příjmů právnických osob.....	50
6.1.2	Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky	51
6.1.3	Inkaso daně z přidané hodnoty.....	52
6.1.4	Vztah vývoje daní z příjmů a HDP	53
6.2	POČET SUBJEKTŮ POVINNÝCH K DPH	54
6.3	TRŽBY CZ-NACE 45-47 A 54-56.....	55
6.4	NÁKLADY NA VYTVOŘENÍ PROJEKTU A PROVOZ.....	56
6.5	VÝNOSY Z EET	57
6.5.1	Bilance nákladů a výnosů plynoucích z EET.....	57
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	59
7.1	MALOPODNIKATELÉ 1. A 2. FÁZE	59

7.1.1	Zkušenosti poplatníka podnikající v hostinské činnosti.....	59
7.1.2	Zkušenosti poplatníka podnikajícího v oblasti maloobchodu.....	60
7.2	MALOPODNIKATELÉ 3. A 4. FÁZE	60
7.2.1	Zkušenosti poplatníka poskytujícího služby – stříhání psů.....	60
7.2.2	Zkušenosti poplatníka poskytujícího kosmetické služby	61
8	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY A NÁSLEDNÉ DOPORUČENÍ NA ZLEPŠENÍ	62
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

System elektronické evidence tržeb v ČR je stále velmi aktuální a bezesporu často diskutované téma. Do diskuse se zapojují nejenom podnikatelé, kterých se evidence tržeb dotýká, ale také široká veřejnost. EET se všeobecně soustředí na efektivnější výběr daní. Daně jsou velmi důležitou složkou státních příjmů, díky kterým může stát naplňovat své funkce. Z efektivnějšího výběru daní plyne tedy prospěch celé společnosti. O tomto tématu jsem se rozhodla psát z důvodu již zmíněné aktuálnosti a také pro vliv na daňové právo. Ve studovaném oboru účetnictví a daně, je dle mého názoru znalost systému evidence tržeb nezbytná.

V každém státě s funkční ekonomikou jsou hledány podmínky pro stanovení vhodného daňového systému. Předpokladem každého správně fungujícího daňového systému je spravedlivost, efektivnost a právní podpora. Z výše uvedených důvodů je možné hledat inspiraci v již fungujících daňových systémech evropských zemích. Tato inspirace je i původem pro zavedení systému evidence tržeb v našem státě.

Teoretická část práce se zabývá v první kapitole zakotvením daňového práva v českém právním systému. Tato kapitola charakterizuje vlastnosti a funkce daně, jako základní prvek daňového systému a následně popisuje strukturu daňové soustavy. Dále v druhé kapitole teoretická část obsahuje charakteristiku daně z příjmů, na kterou je systém EET navázán, a v třetí kapitole se zabývá právní úpravou stěžejní elektronické evidence a popisem celého systému EET v ČR.

Praktická část práce je rozdělena na tři hlavní subkapitoly a využívá analýzy zákonů a dostupných dat poskytnutých především Ministerstvem financí a Finanční správou. První část zkoumá zavedení EET v právní rovině. Druhá část analyzuje povinnosti podnikatele plynoucí ze zavedení evidence, náklady související s evidencí tržeb a soustředí se také na vymezení možných kladů a záporů. Třetí část analýzy je věnována změně v plnění státního rozpočtu a soustředí se na vývoj a dopady na daň z příjmů a daň z přidané hodnoty.

Nedílnou součástí práce je podpoření zkoumaných dopadů zavedení evidence pomocí oslovení podnikatelů. Dotazníkové šetření je zaměřeno na zkušenosti konkrétních malopodnikatelů a na jejich názory z praxe.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem závěrečné práce je analyzovat vývoj zavedení elektronické evidence tržeb a jeho dopady na daň z příjmů a daň z přidané hodnoty, zhodnotit výsledky a formulovat závěr z dosažených poznatků.

S ohledem na objektivnost a komplexnost zkoumání dopadů při zavedení EET je nezbytné analyzovat tuto oblast ze tří rovin – právní, společenské a ekonomické. Pro dosažení hlavního cíle je tedy nutné stanovit dílčí cíle z nichž jeden je analýza dopadů plynoucí ze zavedení EET do právní roviny. Druhým dílčím cílem je analýza dopadů zavedení evidence na podnikatelské prostředí a posledním dílčím cílem je analýza ekonomických dopadů pro stát.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí: teoretické a praktické. Teoretická část spočívá v literární rešerši a seznámení čtenáře s problematikou EET. Na teorii navazuje část praktická, která analyzuje dopady zavedení EET. Řešení bude spočívat v analýze dostupných dat získaných především z Ministerstva financí, Finanční správy a Českého statistického úřadu. V praktické části je použita metoda analýzy, syntézy za použití matematicko-statistických metod, metoda srovnání, která pomáhá srovnat statistické soubory a metoda indukce.

První zkoumanou rovinou bude rovina právní. V této části dojde k analýze daňových zákonů a k definování změn vyvolaných zavedením elektronické evidence. Součástí bude i uvedení nejnovějších změn v zákonné úpravě EET.

Druhá část se zaměřuje na dopady evidence do podnikatelského prostředí. Kapitola bude spočívat v analyzování počtu živnostenských oprávnění, nákladů spojených se zavedením elektronické evidence a v definování kladů a záporů pro podnikatele.

Třetí část, zaměřena na ekonomické dopady, bude analyzovat vývoj a dopady na daň z příjmů a daň z přidané hodnoty za pomoci matematických a statistických metod. Korelační analýzou poté bude zkoumána závislost vývoje výběru vybraných daní a vývoje HDP jako ukazatele ekonomického prospěchu. Závěrem zkoumání ekonomické roviny je zhodnocení nákladů a výnosů plynoucích ze zavedení EET.

K podpoření zjištěných poznatků analýzy bude provedeno dotazníkové šetření, které bude doplněno ústním rozhovorem. Dotazování bude zaměřeno na podnikatelské prostředí v blízkém okolí autora práce. Osloveni budou dva malopodnikatelé z 1. a 2. fáze zavedení

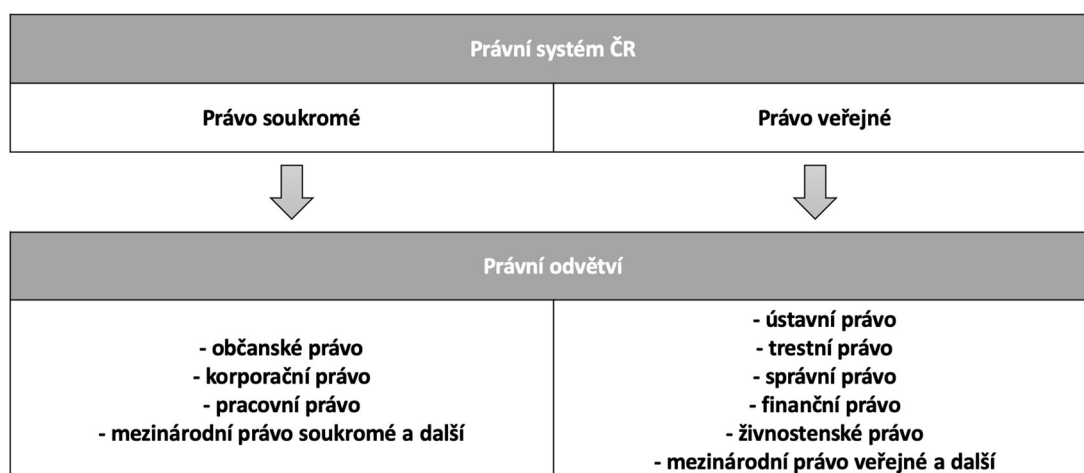
EET a dva spadající do 3. a 4. fáze evidence. Dotazník se skládá z otevřených i uzavřených otázek a zaměřuje se na dopady elektronické evidence.

Na závěr praktické části bude zhodnoceno vypracování analýz, budou formulovány zjištěné poznatky a stanovena případná doporučení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÉ PRÁVO

Daňové právo v České republice netvoří samostatné právní odvětví, ale je pojímáno jako součást odvětví práva finančního a je tedy řazeno pod právo veřejné (Jánošíková a kol., 2018, s. 9). Obecné postavení finančního práva v právním systému ČR zachycuje schéma na obrázku 1. Pro fiskální část práva je charakteristický, na rozdíl od práva soukromého, nerovný vztah dotčených subjektů, kde stát jako veřejná moc může o právech a povinnostech druhého subjektu rozhodovat autoritativně (Novotný a Mejzlík, 2016).

Obrázek 1: Schéma právního systému ČR

(Vlastní zpracování podle Novotného a Mejzlíka, 2016)

Podle Jánošíkové (2018, s. 11-15) je daňové právo chápáno ve svém širším pojetí jako soubor veškerých daní státu a dalších zákonem stanovených poplatků a peněžitých plnění obdobných daním, jako jsou cla, pojistné a další.

Jak uvádí Žurovec na webu Ministerstva financí ČR (2020), v roce 2019 činily daňové příjmy 85 % veškerých příjmů plynoucích do státního rozpočtu. Z tohoto důvodu je zde nutná existence daňového práva, která umožňuje regulovat významnou oblast veřejných financí a zároveň upravuje vztahy mezi státem a občany, kteří musí platit daně.

Dále ve své knize Jánošíková (2018, s. 14) zmiňuje neexistenci ucelené právní úpravy, která by obsahovala úpravu daní „sensu stricto“ (v užším smyslu slova). Jedná se pouze o pravidla chování daná státem obsažena v řadě jiných normativních aktů. Za prameny daňového práva tedy považujeme:

- Ústavní pořádek České republiky,
- ratifikované mezinárodní smlouvy,

- přímo aplikované normy komunitárního práva,
- zákony,
- nařízení vlády,
- vyhlášky.

Prameny tohoto práva se dále mohou třídit podle druhu dávek na daňové předpisy, poplatkové předpisy a předpisy celní.

Všeobecně jsou právní předpisy Evropské unie (dále jen EU) nadřazeny českým právním předpisům. V oblasti daňového práva, je však vliv EU omezený. Pro absenci harmonizace všech daňových zákonů se uvádí několik různých faktorů. HJI Panayi (2013, str.3) ve své knize uvádí například fakt, že si všechny členské státy doposud drží pravomoc v záležitostech přímých daní vznést námitku proti jejich harmonizaci a evropské smlouvy se tedy doposud zabývaly pouze nepřímými daněmi. Nejvíce EU ovlivňuje oblast daně z přidané hodnoty, kde dochází k harmonizaci v rámci všech členských zemích.

Závěrem této podkapitoly je důležité zmínit, že se tato práce bude zabývat v rámci daňového práva pouze příjmy daňovými a vztahy mezi nimi.

1.1 Daň

Základním prvkem daňového práva je již zmiňovaná daň. Daň je možné charakterizovat jako formu vlastnictví peněz, která se mění ze soukromého vlastnictví (jsou vybírány od fyzických a právnických osob) na vlastnictví veřejné (příjem do státního rozpočtu). Podle Kubátové (2018, s. 15) není pro tuto formu peněz nutné ve svém názvu obsahovat slovo daň, musí tato částka ovšem splňovat určité vlastnosti. Daň musí být částka

- v peněžní formě,
- povinná,
- zákonem určená platba,
- neekvivalentní,
- nenávratná a
- neúčelová.

Neekvivalentnost charakterizuje Vančurová a Láchová (2018, s. 10) jako fakt, že neexistuje vztah mezi výší zaplacené daně a spotřebou veřejně financovaných statků. Z toho tedy vyplývá, že jednotlivec, který přispívá do veřejného rozpočtu, nemusí úměrně k tomu spotřebovat stejné množství veřejných statků.

Nenávratnost a neúčelnost podle Jánošíkové a kol. (2018, s. 21) znamená, že zaplacená daň se stává součástí státního rozpočtu jako celku, bez vazby na financování konkrétního vládního projektu a nevzniká žádný nárok na vrácení této částky.

1.1.1 Funkce daní

Daně v daňovém systému státu zastávají určité funkce.

- Fiskální funkce je funkcí primární, naplňuje tedy podstatu existence daní, tzn. schopnost naplňovat veřejný rozpočet.
- Alokační funkce zajišťuje optimální umístění prostředků tam, kde tržní mechanismus selhává.
- Redistribuční funkce funguje jako nástroj pro zmírnění rozdílů v důchodech. Větší daň se vybírá od bohatších subjektů, což umožňuje státu zvyšovat příjmy subjektům chudším.
- Stabilizační funkce je úzce spjatá s hospodářskou situací a spočívá ve stabilizaci ekonomického cyklu. Pokud se nachází hospodářský cyklus v expanzi, kdy roste celková spotřeba i důchody, daň pomáhá předcházet přehřátí ekonomiky odčerpáváním vyššího dílu do veřejných rozpočtů, a v době recese se naopak tyto rezervy používají na zlepšení ekonomické situace státu.
- Poslední funkcí je funkce stimulační, která využívá ochoty daňových subjektů platit co nejmenší daň. Příkladem pozitivní stimulace může být uplatnění ztráty z podnikání tím, že lze v následujících letech o tuto částku snížit základ daně z příjmu. Příkladem negativní stimulace je vysoká spotřební daň z alkoholu a cigaret, která má vést ke snížené spotřebě těchto produktů.

(Vančurová, Láchová, 2016, s. 11-13)

1.2 Daňová technika

Základní prvky daňové techniky jsou potřeba pro charakterizování konkrétní daně a jejich zakotvení v právní úpravě je předpokladem správného stanovení a kontroly daňové povinnosti. (Jánošíková, 2018, s.23)

*„Co tedy patří mezi daňové prvky? Názory autorů se různí. Autoři uvádějí jako základní prvky: subjekt, objekt (předmět) a obsah (práva a povinnosti účastníků vztahu). K tomu doplňují i konstrukční prvky, které daňověprávní vztah blíže specifikují a definují. Z toho důvodu za základní daňové prvky můžeme označit: **daňový subjekt, daňový objekt, základ daně, sazbu daně a splatnost daně**. Základní prvky doplňují i další korekční prvky, které ovlivňují výši daně z hlediska jejího vyměření. Jedná se o vynětí z předmětu daně, osvobození od daně, odpočty od základu daně a slevy na dani.“* (Jánošíková, 2018, s.24)

1.2.1 Daňový subjekt

„Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň“ (Vančurová, Láchová, 2018, s. 14)

Pravidla placení daní rozdělují daňové subjekty do dvou skupin, na poplatníky a plátce daně. Poplatník, je osoba, jejíž příjem nebo majetek je podroben dani. Poplatník se stává předpokládaným nositelem daňového břemena a jeho disponibilní zdroje se výběrem daně krátí. Určení poplatníka se u některých daní stává administrativně náročné a také nemusí docházet ke krácení disponibilního zdroje přímo u osoby, která je dani podrobena. Z tohoto je vycházeno při definování pojmu plátce daně, což je daňový subjekt, který je ze zákona povinen vybranou daň od jiných subjektů odvést příslušnému správci daně. (Jánošíková a kol., 2018, s. 24)

1.2.2 Daňový objekt

Dalším prvkem je rozčleňování daní podle objektu, na něž jsou daně uloženy. Hlavními objekty zdanění jsou:

- důchod (příjem),
- majetek,
- spotřeba.

Historicky, a výjimečně i v současnosti, se označuje za objekt i daň z hlavy. Daní z hlavy se rozumí stejná daň uložená každému poplatníkovi bez ohledu na velikost jeho příjmu. (Kubátová, 2018, s. 20)

Objekt zdanění rámcově vymezuje veličiny, které zdanění podléhají a pomáhají definovat předmět daně. Předmětem daně je potom jednoznačné a úplné určení rozsahu objektu zákonem. Pro efektivní výběr daně zákon doplňuje vymezení předmětu daně o vynětí a osvobození od daně. (Jánošíková a kol., 2018, s. 25)

1.2.3 Základ daně

„Základ daně je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel“ (Vančurová, Láchová, 2018, s. 20). Dále definici Vančurová a Láchová (2018, s. 16) doplňuje o fakt, že se jedná o nezbytný konstrukční prvek, jehož správné a stručné vymezení začíná u předmětu daně. Vymezení předmětu daně je součástí daňového zákona (např. zákon o daních z příjmů, zákon o dani z nemovitých věcí apod.).

1.2.4 Sazba

Dalším důležitým konstrukčním prvkem, následujícím po základu daně, je sazba daně. Jedná se o daný algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně stanoví základní výše daně. Základní daň umožňuje snížit sleva na dani v podobě odpočtu její části, pokud dojde ke splnění podmínek daných v příslušném zákoně.

Sazby daně se dělí podle druhu předmětu nebo daňového subjektu na: jednotnou sazbu daně a diferencovanou sazbu daně. Jednotná sazba je pro všechny typy a druhy předmětu daně stejná (daň z nabytí nemovitosti). Diferencovaná sazba se naopak liší v závislosti na druhu předmětu daně (daň z přidané hodnoty).

Pokud se sazby dělí podle vztahu k velikosti základu daně, hovoří se o sazbě pevné nebo relativní. Pevná sazba předpokládá specifický základ daně – sazba na 1 hl piva, na 1 kus cigarety. Relativní sazba daně se vztahuje k hodnotovému základu daně a může mít podobu:

- proporcionalní – sazba určená stejným procentem při různém základu,
- progresivní – sazba určená procentem, která se zvyšujícím se základem stoupá,
- regresivní – sazba určená procentem, která se zvyšujícím se základem snižuje.

(Jánošíková a kol., 2018, s. 26-27)

1.2.5 Splatnost

Posledním základním prvkem daňové techniky je okamžik zaplacení příslušné daňové povinnosti. Příslušná daňová povinnost může být zaplácena:

- jednorázově,
- pomocí zálohy (povinná platba před vyměřením daňové povinnosti),
- splátkou (postupné plnění již stanovené daňové povinnosti),
- nebo formou srážky (výběr a odvedení daně plátcem od poplatníka).

Konečnou daň odvádíme příslušnému správci daně v termínu splatnosti. (Jánošíková a kol., 2018, s. 27)

1.3 Daňový systém

Daňový systém je souhrn všech vybíraných daní ve státě a zároveň také zahrnuje veškeré instituce, které zabezpečují správu daní, jejich vyměření a kontrolu. Jak již bylo uvedeno, z ekonomického hlediska dosažení podstaty daně neznamena mít ve svém názvu slovo „daň“, ale musí být splněny definiční znaky charakterizované v předešlé kapitole. (Vančurová, Láchová, 2018, s.46-51)

Na daňový systém se kladou určité požadavky, které musí být splněny pro správné plnění jeho podstaty.

- Požadavek spravedlnosti se skládá ze dvou principů. Princip platební schopnosti zajišťuje, aby poplatníci platili daň podle svých možností. Všichni na stejné úrovni příjmů platí stejně a dále platí čím vyšší příjmy subjekty mají, tím vyšší částky odvádějí do veřejného rozpočtu. Druhý princip, princip prospěchu, nám říká, že by každý poplatník měl přispívat v závislosti na užitku, který mu plyne z veřejných statků.
- Neefektivní ukládání daní v daňovém systému ochuzuje stát a všechny poplatníky. Požadavek efektivnosti zajišťuje rovnováhu mezi ztrátou, která plyne poplatníkovi a objemem peněz, které finálně stát vybere po odečtení administrativních nákladů. Čím je totiž daňový systém složitější, tím vyšší jsou jeho administrativní náklady. Efektivnost se tedy snaží o minimalizaci daňového břemena a o minimalizaci administrativních nákladů.

- Aby nedocházelo k podvodům a obcházení daňové povinnosti je také na daňový systém kladen požadavek právní perfektnosti. K právní perfektnosti také patří jednoduchost a srozumitelnost.
- Požadavek daňových stimulů pozitivně ovlivňuje chování ekonomických subjektů, popřípadě omezuje negativní vlivy.

(Jánošíková a kol., 2018, s. 16-18; Vančurová, Láchová, 2018, s. 51-55)

1.3.1 Struktura daňové soustavy ČR

Daňová soustava je ve zkratce souhrn všech vybíraných daní. Daňové příjmy lze členit dle několika hledisek. V České republice je nejčastější klasifikace daní, podle své podstaty, na přímé a nepřímé.

1.3.2 Daně přímé

Obrázek 2: Přímé daně v ČR

(Vlastní zpracování podle Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015)

Ze schématu na obrázku 2 lze vyčíst, že přímé daně jsou reprezentovány daní z příjmů a z majetku. Přímé daně lépe vyhovují požadavku spravedlnosti a pro svoji adresnost jsou často využívány jako nástroj regulace. Nejvýznamnější složkou této skupiny daní jsou daně důchodové neboli daně z příjmů. Pro účely analýzy elektronické evidence tržeb se tato práce zabývá důchodovými daněmi podrobněji v následující kapitole.

Majetkové daně, zvláště po roce 2014, kdy došlo ke zrušení daně dědické a darovací, patří k okrajovým příjmům státního rozpočtu. Majetek je zdaňován průběžně každý rok, nebo jednorázově při změně vlastníka majetku. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 109-110)

1.3.3 Daně nepřímé

Obrázek 3: Nepřímé daně v ČR

(Vlastní zpracování podle Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015)

Nepřímé daně se dělí na univerzální a selektivní a jejich rozdělení znázorňuje schéma na obrázku 3. U nepřímých daní se objektem daně stává spotřeba.

Selektivní daně ze spotřeby mají spíše výchovný charakter a cílem je omezovat spotřebu určených výrobků. Spotřební dani podléhá několik komodit zboží – daň z minerálních olejů, daň z lihu, piva a vína a daň z tabákových výrobků. Základem daně je počet fyzických jednotek a sazby jsou pevné a diferencované. Energetické daně zatěžují dodávky energií konečnému spotřebiteli a ovlivňují tak ochranu životního prostředí. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 110; Vančurová, Láchová, 2018, s. 63)

Daň z přidané hodnoty (dále též DPH) je všeobecnou daní ze spotřeby, postihuje výdaje spotřebitelů. DPH, na rozdíl od jiných daní, je daň harmonizovaná v rámci Evropské unie a unijní legislativa je pro členské státy závazná (Galočík a Paikert, 2019, s.6). Elektronickou evidencí tržeb by mělo dojít k ovlivnění výběru této daně, konkrétně k přesnějšímu stanovení základu daně.

Předmětem DPH je **dodání zboží** nebo **poskytnutí služby** za úplatu osobou vykonávající samostatně ekonomickou činnost s místem plnění na území České republiky. Dále se pod předmět daně zahrnuje **pořizované zboží** z jiného členského státu EU za úplatu a **dovezené zboží** s místem plnění v tuzemsku. Předmětem daně potom nejsou ve zkratce plnění, která se neuskutečňují na území České republiky, pokud jsou podle zákona o DPH osvobozeny nebo pokud podléhají spotřební dani. (Galočík a Paikert, 2019, s. 8-11)

Zákon o DPH uplatňuje tři sazby u zdanitelného plnění. Základní sazba 21 %, první snížená sazba 15 % a druhá snížená sazba 10 %. Výčet produktů, spadajících do jednotlivých druhů sazeb, je uveden v příloze zákona o DPH. (Galočík a Paikert, 2019, s. 168)

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ

Tato kapitola má dvě hlavní části – daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Zákon upravující daň z příjmů se nazývá zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále též ZDP).

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob se zaměřuje na příjmy jednotlivců – daňových poplatníků.

2.1.1 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty. Daňový rezident je osoba, která má na území České republiky bydliště, nebo se zde obvykle zdržuje. Rezidenti mají daňovou povinnost vztahující se jak na příjmy z České republiky, tak na příjmy ze zahraničí. Rezidentům plyne povinnost odvádět daň z celosvětových příjmů.

Pokud poplatník nemá bydliště na území České republiky a zdržuje se zde méně jak 183 dnů v příslušném roce, je považován za daňového nerezidenta. Daňovým nerezidentům plyne povinnost odvést daň z příjmu pouze získaných ze zdrojů na území České republiky. (Marková, 2019, s. 6)

2.1.2 Předmět daně

Předmětem daně jsou veškeré příjmy fyzických osob. Příjmem se rozumí příjem peněžní, nepeněžní i dosažený směnou. (Marková, 2019, s. 6)

Mezi vyňaté příjmy z předmětu daně z příjmů fyzických osob patří především některé úvěry a půjčky, příjmy získané v rámci společného jmění majetku, příjmy au-pair apod.

Řada příjmů sice je předmětem daně, ale jsou od daně podle ZDP osvobozeny. Typické osvobozené příjmy lze zařadit do několika skupin:

- některé bezúplatné příjmy – např. nabytí majetku dědictvím,
- důchody a sociální transfery – např. penze,
- některé příjmy z prodeje majetku,
- náhrady škody a pojistná plnění s výjimkami,
- některé výhry.

Přesný výčet osvobozených příjmů uvádí ZDP. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 118-119; Vančurová, Láchová, 2018, s. 161-163)

2.1.3 Základ daně

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak. (Marková, 2019, s.10)

U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů

Základ daně z příjmu fyzických osob je rozčleněn na pět dílčích daňových základů:

- a) příjmy ze závislé činnosti
- b) příjmy ze samostatné činnosti
- c) příjmy z kapitálového majetku
- d) příjmy z nájmu
- e) ostatní příjmy.

U každého druhu příjmu jsou různá pravidla, podle kterých se daný příjem očistí o výdaje. Do základu daně se nezahrnují příjmy, které jsou zdaněny srážkovou daní přímo u zdroje. (Jánošíková a kol., 2018, s. 106)

2.1.4 Příjmy ze závislé činnosti

Do této skupiny příjmů se řadí zejména příjmy z pracovněprávních vztahů upravených v zákoníku práce, kdy poplatník musí při výkonu práce dbát příkazů plátce. Další příjmy spadající do závislé činnosti uvádí § 6 ZDP. Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti je vypočítán jako hrubý příjem zvýšený o částku na sociální pojištění a na veřejné zdravotní pojištění hrazenou zaměstnavatelem (tzv. „superhrubá mzda“). U tohoto druhu příjmu není možné uplatnit výdaje. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 119)

2.1.5 Příjmy ze samostatné činnosti

Mezi příjmy ze samostatné činnosti se řadí příjmy ze živností a dalších samostatných činností podle zvláštních právních předpisů, příjmy z nezávislých profesí, příjmy ze zemědělství a lesního hospodářství. U samostatné činnosti může poplatník využít skutečné nebo paušální výdaje. Uplatnění paušálních výdajů jasně stanovuje ZDP. Paušální výdaje

jsou tvořeny procentem ze zdanitelných příjmů, a to ve výši 30, 40, 60 nebo 80 %. Přesáhnou-li uplatněné výdaje zdanitelné příjmy, vzniká poplatníkovi daňová ztráta. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 119)

2.1.6 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku jsou především příjmy z podílu na zisku, úroky z poskytnutých úvěru a zápůjček apod. U tohoto druhu příjmu nelze uplatnit výdaje (až na výjimky). (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 119)

2.1.7 Příjmy z nájmu

Díličím základem daně z příjmu z movitých a nemovitých věcí nebo bytů (nespadá zde příležitostný nájem) jsou příjmy snížené o výdaje prokazatelně vynaložené, nebo výdaje uplatněné ve výši 30 % z těchto příjmů. Výdaje u tohoto druhu příjmu nesmí překročit příjmy – nevzniká nárok na uplatnění ztráty. (Marková, 2019, s.15)

2.1.8 Ostatní příjmy

Za ostatní příjmy se považují příjmy, které nespádají do žádného z výše uvedeného díličího základu a jsou to především příjmy z příležitostných činností. V rámci tohoto díličího základu lze uplatnit prokazatelné výdaje ke konkrétnímu příjmu a pouze do jeho výše. Opět zde nevzniká nárok na daňovou ztrátu. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 120)

2.1.9 Postup při stanovení konečné daňové povinnosti

Kalkulace daně je možné rozčlenit do několika kroků. Prvním a důležitým krokem je správné rozdělení příjmů do díličích základů daně uvedených v předchozích kapitolách. Následuje výpočet základů daně po uplatnění výdajů a následné stanovení celkového základu daně po sečtení všech díličích základů daně.

Vedle daňových výdajů lze snížit celkový základ daně o odčitatelné položky. Fyzické osoby mohou odečíst od základu daně například dary, úroky z úvěru na bytové potřeby, pojistné na penzijní připojištění a další položky specifikované v § 15 ZDP.

Daň před úpravami získáme aplikováním sazby na upravený základ daně. Sazba daně z příjmu fyzických osob činí 15 %. Tato sazba nemusí být konečná, pokud je příjem ze samostatné činnosti a ze závislé činnosti vyšší než stanovený limit v § 16a ZDP. V daném případě dojde k solidárnímu zvýšení daně uplatněním 7 % na převyšující částku.

Slevy a daňová zvýhodnění mohou uplatnit všechny fyzické osoby, které splní stanovené podmínky. Základní plošně uplatňovanou slevou je sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč za zdaňovací období. Další velmi častou slevou bývá sleva na manželku, sleva na invaliditu a sleva na studenta. Mezi daňové zvýhodnění patří zvýhodnění na děti – částka se mění na první, druhé, třetí a každé další dítě. Daňové zvýhodnění může nabývat podoby daňového bonusu.

Po uplatnění slev a daňového zvýhodnění vzniká konečná daňová povinnost. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 120-122; Vančurová, Láchová, 2018, s. 212-231)

2.2 Daň z příjmů právnických osob

2.2.1 Poplatník daně z příjmů právnických osob

Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty. Daňový rezident je právnická osoba, která má na území České republiky sídlo, nebo místo svého vedení. Rezidenti mají daňovou povinnost vztahující se jak na příjmy z České republiky, tak na příjmy ze zahraničí. Rezidentům plyne povinnost odvádět daň z celosvětových příjmů.

Pokud poplatník nemá sídlo nebo místo vedení na území České republiky, je považován za daňového nerezidenta. Daňovým nerezidentům plyne povinnost odvést daň z příjmů získaných pouze ze zdrojů na území České republiky. (Marková, 2019, s. 19)

2.2.2 Předmět daně

Předmětem této daně se stávají příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. V případě právnických osob, jejichž hlavní činností není podnikání (např. neziskové organizace) je předmět daně upraven specificky. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 123)

2.2.3 Subjekt daně

Subjektem daně z příjmů právnických osob jsou poplatníci, specifikovaní v ZDP a to:

- právnické osoby,
- organizační složky státu,
- svěřenecké a podílové fondy,
- fondy penzijní společnosti a jiné.

(Marková, 2019, s. 19)

2.2.4 Základ daně

Základem daně je dle ustanovení § 23 ZDP rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období, upravený podle zákona o daních z příjmů, s tím, že u poplatníka, který je účetní jednotkou, jsou těmito příjmy jeho výnosy a těmito výdaji jeho náklady. (Jánošíková a kol., 2018, s. 12)

Úpravou se rozumí úprava účetního hospodářského výsledku, která zahrnuje vyloučení daňově neuznatelných položek jak na straně výnosů, tak na straně nákladů, které neslouží k dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 123-124)

2.2.5 Postup při stanovení konečné daňové povinnosti

Postup, který vede ke stanovení konečné daňové povinnosti je následující.

- 1) V první řadě dochází ke správnému vymezení základu daně – tzn. k patřičné úpravě účetního hospodářského výsledku o daňově neuznatelné položky.
- 2) Stejně jako u fyzických osob je možné i u právnických osob aplikovat odčitatelné položky od základu daně. Pro podporu investic je právnickým osobám umožněn přenos daňové ztráty. Dále je možný odpočet darů a výdajů na podporu a rozvoj vzdělávání.
- 3) Na takto upravený základ daně se aplikuje lineární sazba daně 19 %. Na samostatný základ daně se vztahuje sazba daně 15 % a na investiční fond 5 %.
- 4) Právnické osoby mohou stanovenou daň snížit o slevu – např. sleva na zaměstnance se zdravotním postižením.
- 5) Po uplatnění slev vzniká konečná daňová povinnost.

(Ochrana, Pavel, Maaytová, 2015, s. 124-125)

3 ELEKTRONICKÁ EVIDENCE TRŽEB

Elektronická evidence tržeb (dále též EET) je systém, který zaznamenává údaje o transakci podnikatele, a ty zasílá online přímo do systému Finanční správy. Hlavním cílem celého systému je narovnání podnikatelského prostředí v České republice. Narovnáním se zde rozumí vytvoření prostředí, kde mají všichni stejné podmínky, všichni řádně plní své povinnosti a nikdo není znevýhodněn vůči nepoctivým podnikatelům a živnostníkům. Dalším důvodem pro zavedení EET se stává efektivnější výběr daní a tím i vyšší příjem do státního rozpočtu. (Etržby, © 2016–2018a)

První zmínku o podobném systému evidence tržeb přinesl již v minulosti zákon č. 215/2005 Sb., o registračních pokladnách. Cílem tohoto daňového zákona bylo upravení evidence plateb pro účely stanovení daňových povinností u fyzických a právnických osob při provozování maloobchodu nebo hostinské činnosti na základě živnostenského oprávnění. Tento návrh zákona o registračních pokladnách nakonec schválen nebyl a k jeho účinnosti nikdy nedošlo. (Sum, 2004)

Systém EET, který známe dnes a zhruba po deseti letech prošel schvalováním, je zakotven v zákoně č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále též ZoET). Tento zákon nabyl platnosti 13. dubna 2016 a účinnosti 1. prosince 2016. Upravuje práva, povinnosti a postupy uplatňované při evidenci tržeb a postupy s nimi související. Za další zdroj informací lze považovat vládní vyhlášku zvanou Metodický pokyn GFŘ (Generálního finančního ředitelství). Metodický pokyn upravuje postup při uplatňování některých ustanovení zákona a slouží tak k jeho jednotné aplikaci. (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s.7)

3.1 Předmět a subjekt evidence tržeb

Subjektem EET jsou poplatníci daně z příjmů fyzických i právnických osob (vymezení těchto poplatníků v kapitole Daň z příjmů). Předmětem evidence se stávají tržby těchto poplatníků. (Dušek, 2017, s. 9)

3.2 Evidovaná tržba

Vondrák, Vondráková a Vondráková (2016, s.11) ve své knize uvádí dva znaky charakteristické pro evidovanou tržbu. Prvním znakem je splnění formálních náležitostí a druhým znakem, znakem materiálním, je založení rozhodného příjmu. Obě podmínky musejí být splněny současně.

3.2.1 Náležitosti evidované tržby

Evidovaná tržba musí splňovat formální náležitosti. Podle Líbala (2016, s. 13) jde o platbu, jejíž formu jasně stanovuje ZoET, a to o platbu uskutečněnou

- a) v hotovosti,
- b) šekem nebo směnkou,
- c) započtením kauce nebo obdobné jistoty,
- d) a jiné formy platby specifikované v ZoET.

Forma bezhotovostního převodu peněžních prostředků (platby realizované debetními nebo kreditními kartami) byla metodickým pokynem 4.0 v roce 2018 vyloučena ze seznamu náležitostí. Zdůvodněním se stal fakt, že tato platba je poměrně dobře dohledatelná a stát nemá dostatečně silný zájem na její evidenci.

Online platba prostřednictvím novodobých internetových platebních bran jako PaySec, GoPay, Checkout, se z hlediska EET posuzuje jako bod b výše a podléhá evidenci. Platba ve formě převodu z účtu na účet nebo zápočet pohledávek formální náležitosti v tomto případě nesplňují.

3.3 Rozhodný příjem

Za rozhodným příjmem se pro účely EET rozumí:

- a) u poplatníka daně z příjmů fyzických osob příjem ze samostatné činnosti (§7 ZDP),
- b) u poplatníka daně z příjmů právnických osob příjem z podnikání.

Rozhodným příjmem pro účely EET není příjem, který:

- není předmětem daně z příjmů,
- je příjmem ojedinělým,
- podléhá srážkové dani podle zvláštní sazby daně,
- u právnické osoby podléhá dani ze samostatného základu daně.

(Dušek, 2017, s. 42)

3.3.1 Účetní jednotka

Záměrem evidence je zachycení reálného majetkového toku a není tak akceptováno účetní zachycení tržby. Na tržby účetní jednotky se podle ZoET nahlíží, jako na tržby poplatníka, které by měl, pokud by nebyl účetní jednotkou. (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s. 23)

3.3.2 Tržby z podnikání

Příjmy z podnikání se rozumí z činnosti definované podle občanského zákoníku – tedy příjmy plynoucí z výdělečné činnosti vykonávané na vlastní účet a odpovědnost živnostenským nebo obdobným způsobem za účelem dosažení zisku. V tomto případě se stává rozhodným příjmem i příjem bez návaznosti na živnostenský list nebo jiný zákon (lékař, právník apod.). (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s. 24)

3.3.3 Tržby nesouvisející s podnikáním

Z výše uvedené kapitoly vyplývá fakt, že evidenci nepodléhají tržby z § 9 (příjmy z nájmu) a § 10 ZDP (příjmy náhodné). O tržby z podnikání se také nejedná v případě užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv, a to včetně příjmů z vydávání a rozmnožování literárních děl vlastním nákladem (ve smyslu § 7 odst. 2 písm. a) ZDP).

O jedno z nejednoznačných příjmů se jedná v případě nepovinné platby spojené s poskytnutím služeb – spropitné. U spropitného záleží, zda si jej ponechá podnikatel (podléhá evidenci tržeb), nebo si je rozdělí zaměstnanci (podléhá § 6 ZDP a evidenci tržeb nepodléhá)

U právnických osob se nejedná o tržby v případě spolků, které v rámci své hlavní činnosti vykonávají i příležitostnou výdělečnou činnost. (Líbal, 2016, s. 14-18; Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s. 23-26)

3.3.4 Záloha

V případě zálohy uvádí metodický pokyn (2018, verze 4.0) přesný postup, jak daný příjem evidovat. Záloha je platba uskutečněná před samotným vyúčtováním peněžité částky, kdy záleží na formě úhrady. Pokud tato platba splňuje formální náležitosti, eviduje se jako jakákoliv jiná platba i v případě, pokud nastane uhrazení doplatku převodem z účtu na účet (tzn. doplatek už není předmětem evidence). Záloha a doplatek nejsou v údajích o evidenci tržby nijak provázány.

3.4 Režim tržeb

Poplatníci, kteří vykonávají evidenční povinnost elektronicky, evidují tržby v jednom z těchto režimů:

- *v běžném režimu „on-line“,*
- *ve zjednodušeném režimu „off-line“.*

Poplatník musí v případě obou těchto režimů disponovat pokladním zařízením, které je způsobilé vystavit účtenku ve smyslu zákona o evidenci tržeb, přičemž:

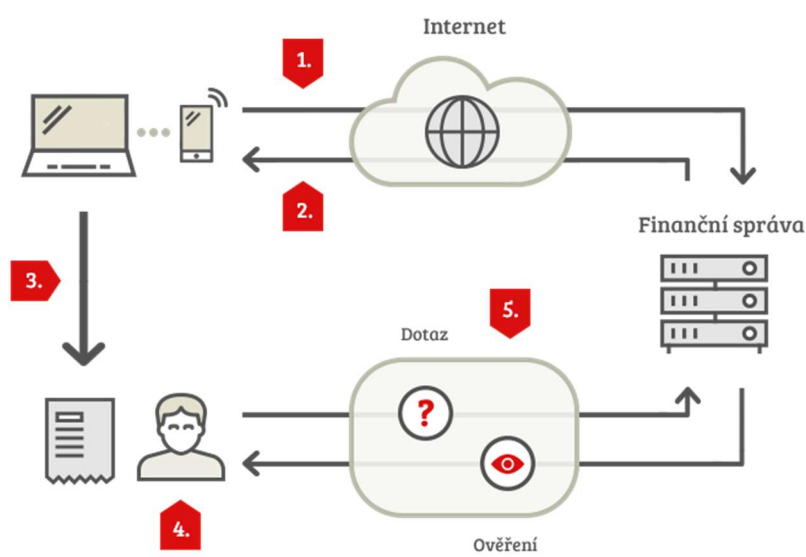
- *v běžném režimu disponuje poplatník navíc stálým internetovým připojením tak, aby splnil povinnost odeslat údaje o evidované tržbě správci daně nejpozději v okamžiku jejího uskutečnění,*
- *ve zjednodušeném režimu je poplatník povinen zajistit zaslání údajů o evidované tržbě správci daně nejpozději do 5 dnů od jejich uskutečnění.*

(Etržby, © 2016-2020a)

3.4.1 Běžný režim

U běžného režimu dochází k evidování nejpozději v okamžik uskutečnění evidované tržby. Poplatníkovi v tomto režimu plyne povinnost vystavit účtenku zákazníkovi (v tištěné nebo elektronické formě) a zaslat evidovanou tržbu datovou zprávou správci daně. Za okamžik uskutečnění je považováno přijetí evidované tržby nebo použití různých druhů poukázek, voucherů nebo obdobných prostředků sloužícím k zaplacení zboží nebo služeb v prostorách využívaných vydavatelem.

Postup zaznamenaný na obrázku 4 obsahuje v bodě 1 zaslání datové zprávy o transakci ve formátu XML Finanční správě. Ze systému Finanční správy je zaslán fiskální identifikační kód FIK (bod 2). V bodě 3 je zaznamenáno předání účtenky s fiskálním identifikačním kódem a obdržení účtenky na straně zákazníka v bodě 4. Zákazník si může ověřit obdrženou účtenku prostřednictvím aplikace Ověření účtenky, podnikatel si ověří tržby evidované pod jeho jménem ve webové aplikaci Elektronická evidence tržeb.

Obrázek 4: Postup evidování tržeb v běžném režimu
(Etržby, © 2016-2020a)

Při výpadku spojení z technických či obdobných důvodů musí účtenka obsahovat místo fiskálního identifikačního kódu (FIK) podpisový kód poplatníka (PKP). Údaje o uskutečněné tržbě musí podnikatel elektronicky odeslat nejpozději do 48 hodin. (Etržby, © 2016-2020a)

3.4.2 Zjednodušený režim

U zjednodušeného režimu je poplatník povinen zaslat údaje o tržbě přes datovou zprávu nejpozději do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby a zároveň nemá povinnost na účtence uvádět fiskální identifikační kód (FIK), ale je povinen uvádět podpisový kód poplatníka jako v případě výpadku u běžného režimu. (Etržby, ©2016-2020a)

Ve zjednodušeném režimu se mohou evidovat:

Tržby stanové zákonem, tj. tržby z prodeje zboží a služeb uskutečněných na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob (bez ohledu na to, zda jde o silniční, drážní, leteckou dopravu či dopravu prostředky k vnitrozemské plavbě - § 10 ZoET).

Tržby, které povolil evidovat ve zjednodušeném režimu správce daně na základě žádosti poplatníka (§ 11 ZoET).

Žádost je možné podat písemně, ústně do protokolu nebo datovou zprávou. K podání žádosti není potřeba speciální formulář. (Etržby, © 2016-2020a)

3.5 Evidenční povinnost

Poplatník musí mít na viditelném místě informační oznámení o povinnosti vystavit účtenku a tuto tržbu evidovat podle ZoET. (Etržby, © 2016-2020a)

3.5.1 Účtenka

Výčet minimálních náležitostí, které musí účtenka splňovat, stanovuje § 20 ZoET. Patří zde, mimo jiné, především DIČ poplatníka, částka tržby, datum a čas vystavení účtenky a identifikátor generovaný správcem daně – fiskální identifikační kód (FIK), popřípadě podpisový kód (PKP).

Poplatník vystavující účtenku podle ZoET se musí, mimo výše uvedené náležitosti, podřídit i jiným zákonům, jako je například zákon o dani z přidané hodnoty. Tento zákon stanovuje náležitosti pro daňový doklad pro účely DPH. Z toho plyne, že poplatník může vystavovat pouze jeden doklad, pokud bude v souladu se všemi dotčenými zákony. (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s. 115-118)

3.6 Tržby trvale vyloučené z evidence tržeb

Líbal (2016, s. 27) ve své knize uvádí vyloučení příjmů podnikatelských subjektů, které:

- a) již podléhají regulaci na základě jiných předpisů, které jsou považovány za dostatečné k uskutečnění transparentní kontroly,
- b) jsou financovány z veřejných zdrojů,
- c) provozují činnost v oblasti veřejně prospěšných činností.

ZoET v § 12 uvádí vyloučené tržby poplatníků jako jsou například banky, pojišťovny, penzijní fondy a poplatníky s veřejnoprávním statutem – stát, územní samosprávné celky, Českou národní banku apod. Dále zákon vyřazuje z evidence tržby podle druhu poskytované služby – poštovní služby, stravování a ubytování žáků a studentů poskytované školou a další uvedené v §12 odst. 3 ZoET.

Trvalé rozhodnutí vlády vylučuje z evidence tržeb daňové subjekty?, u kterých nelze použít ani evidenci ve zjednodušeném režimu, aby nedošlo k neúměrnému ztížení podnikání

3.7 Harmonogram evidence tržeb

Zahájení EET probíhá postupně v několika fázích. Fáze stanovuje ZoET č. 112/2016 Sb. a zároveň jsou upravovány i Metodickým pokynem GŘ. Náběh EET je rozdělen podle druhu

podnikání označených číslováním CZ-NACE. Členění NACE klasifikuje různé ekonomické činnosti a vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. 12. 2006. Přesnou definici a vymezení všech činností lze najít na webových stránkách Českého statistického úřadu. (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016, s. 147)

3.7.1 První fáze

Do první fáze EET spadají tržby z ubytovacích a stravovacích služeb uvedených v klasifikaci NACE 55 a 56. Tato fáze byla zahájena od 1. prosince 2016 a tržby evidují od tohoto data všichni poplatníci, kterým plyne povinnost příjmy evidovat a jejich podnikatelská činnost spadá do ubytovacích a stravovacích služeb.

Tabulka 1: 1. fáze ubytovací a stravovací služby
(Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0)

NACE 55	Ubytování (většinou krátkodobé ubytování, hotely, kempy, penziony, tábořiště, ubytovny, ...)
NACE 56	Stravování a pohostinství – pouze tržby za stravovací služby (nabízená jídla a nápoje k okamžité konzumaci na místě, restaurace, hospody, kavárny, kantýny, ...)

3.7.2 Druhá fáze

Druhá fáze proběhla 1. března 2017 a od tohoto data jsou povinni evidovat tržby poplatníci podnikající v oblasti velkoobchodu a maloobchodu. Výčet zahrnovaných klasifikací je obsažen v tabulce níže.

Tabulka 2: 2. fáze velkoobchod maloobchod
(Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0)

NACE 45.1	Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů
NACE 45.3	Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů
NACE 45.4	Obchod, opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství (pokud jde o velkoobchod a maloobchod s motocykly, mopedy, díly a příslušenstvím pro motocykly, včetně zprostředkování obchodu a zásilkového obchodu)
NACE 46	Velkoobchod, kromě motorových vozidel
NACE 47	Maloobchod, kromě motorových vozidel (vč. stánkového prodeje, prodeje na tržištích, ...)

3.7.3 Třetí a čtvrtá fáze

Konečné dvě fáze EET proběhnou podle nového zákona č. 256 / 2019 Sb., který ruší § 37 původního ZoET a stanovuje tak účinnost od 1. května 2020. Od tohoto data tak již budou muset být evidovány všechny ostatní hotovostní platby (uhrazené v hotovosti, šekem, směnkou apod.) z ostatních podnikatelských činností, které doposud evidenci nepodléhaly. Tyto fáze zahrnují podnikatelské činnosti CZ-NACE uvedené v následujících tabulkách. (Truhlářová, portál pohoda, 2019).

Tabulka 3: 3. fáze ostatní činnosti, které nejsou v 1., 2. nebo 4. fázi
(Vlastní zpracování, GŘ, Metodika 4.0)

NACE 56	Stravování a pohostinství – tržby z dodání zboží (tržby za stravování, které není stravovací službou)
NACE 01	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (podnikatelé ve výrobě)
NACE 10	Výroba potravinářských výrobků (např. pekaři, cukráři, řezníci...)
NACE 49	Pozemní a potrubní doprava (např. taxislužba, železniční osobní doprava meziměstská, silniční nákladní doprava, ...)
NACE 69	Právní a účetnické činnosti (právníci, účetní, ...)
NACE 75	Veterinární činnost
NACE 86	Zdravotní péče (lékaři, dentisté, ...)
a další činnosti NACE	02, 03, 05-09, 11, 12, 18, 19, 20.1, 20.2, 20.3, 20.5, 20.6, 21, 24, 26-30, 35-39, 41, 42, 45.2 (autoservisy), 45.4 (pokud jde o údržbu a opravy motocyklů, mopedů apod.) 50-53, 58-66, 68 („dlouhodobé“ ubytování), 70-74, 77-82, 84, 85, 87, 88, 90-94, 97-99

Tabulka 4: 4. fáze vybraná řemesla a výrobní činnosti
(Vlastní zpracování, GŘ, Metodika 4.0)

NACE 13	Výroba textilií
NACE 14	Výroba oděvů
NACE 15	Výroba usní a souvisejících výrobků
NACE 16	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku
NACE 17	Výroba papíru a výrobků z papíru
NACE 20.4	Výroba mýdel a detergentů, čistících a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků

NACE 22	Výroba pryžových a plastových výrobků
NACE 23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
NACE 25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
NACE 31	Výroba nábytku
NACE 32	Ostatní zpracovatelský průmysl (výrobci her a hraček, sportovních potřeb, hudebních nástrojů, ...)
NACE 33	Opravy a instalace strojů a zařízení
NACE 43	Specializované stavební činnosti (např. elektrikáři, obkladači, malíři, pokrývači...)
NACE 95	Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost (např. „hodinový manžel“, opravář počítačů, ...)
NACE 96	Poskytování ostatních osobních služeb (např. kadeřnice, maséři, kartářky, ...)

Vlivem zrušení části ustanovení § 37 ZoET (Nálezem Ústavního soudu) jsou tržby, které pocházejí z činnosti spadající do 3. či 4. fáze evidence tržeb ponechány v režimu dočasně vyloučených tržeb. Poplatníkům, kteří přijímají tržby z činností spadajících do těchto dvou fází evidence tržeb, tedy nevznikne povinnost tyto tržby evidovat v původně deklarovaných termínech, tj. od 1. března 2018 (3. fáze) a od 1. června 2018 (4. fáze). Okamžik vzniku povinnosti evidovat ty tržby, které vlivem dočasného vyloučení evidenci dosud nepodléhají, by měl být stanoven plánovanou novelou ZoET. (GFŘ, Metodika evidence tržeb 4.0)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PRÁVNÍ ROVINA ZAVEDENÍ EET

Jako první se praktická část v této kapitole zabývá analyzováním zavedení EET z pohledu právní roviny.

4.1 Zvláštní režim evidování tržeb

Samotný ZoET byl od jeho účinnosti mnohokrát novelizován a upravován metodickým pokynem GFŘ. S cílem vytvořit všem podnikatelům rovné podmínky, byl poslední novelou zákona č. 256/2019 Sb. upraven ZoET a přijat zcela nový zvláštní režim evidování platný od 1. května 2020. Tento režim, jinak zvaný též „papírový režim“, se stal alternativou k již zavedenému běžnému a zjednodušenému režimu evidování. Papírový režim umožňuje podnikateli vydávat účtenky z již předtištěného bloku účtenek, který je vydáván přímo finančním úřadem. Režim je primárně určen pro nejmenší podnikatele, kteří v rámci povinného evidování nemusí disponovat žádným pokladním zařízením ani připojením k internetu a nevznikají jim tak žádné náklady spojené s evidencí.

Pro povolení evidovat tržby ve zvláštním režimu musí poplatník splňovat některé podmínky dané zákonem:

- a) poplatník nesmí být plátcem daně z přidané hodnoty,
- b) poplatník nesmí zaměstnávat více než 2 zaměstnance a
- c) výše příjmů poplatníka z evidovaných tržeb nepřesahuje za 4 bezprostředně předcházející kalendářní čtvrtletí 600 000 Kč a ani tuto částku nepředpokládá překročit v dalším roce podnikání.

U poplatníka daně z příjmů právnických osob může správce daně udělit povolení pouze, pokud je poskytovatelem zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění a přijímá za jejich poskytování úhrady od zdravotní pojišťovny. (Zákon č. 112/2016 Sb.)

Pokud poplatník splňuje výše uvedené podmínky dané zákonem, může v tomto případě podat žádost o udělení povolení na věcně a místně příslušný finanční úřad. Žádost o povolení pro evidování tržeb ve zvláštním režimu musí obsahovat skutečnosti prokazující splnění výše uvedených podmínek a údaje o provozovnách. (Etržby, © 2016 – 2020b)

4.1.1 Evidenční povinnost

Evidování tržby probíhá vystavením účtenky s nejnižším pořadovým číslem z bloku účtenek, a to nejpozději v okamžik uskutečnění tržby.

Poplatník je na účtence povinen uvádět podle § 23b ZoET:

- a) své daňové identifikační číslo,
- b) označení provozovny, pokud má více než 1 provozovnu,
- c) datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve, a
- d) celkovou částku tržby v české měně.

ZDE ODRHNĚTE

Jméno a příjmení/Název/Obchodní firma IČO Účtenková Lenka Kadeřnictví Lenka IČO: 12345678		Série: AAA/2020 Číslo: 000015	
DIČ CZ12345678 <small>povinné vyplnit, pokud není tvořeno rodným číslem</small>		Datum 4. 5. 2020 Čas 9:00 <small>povinné vyplnit</small>	
Číslo provozovny 2 <small>povinné vyplnit v případě více provozoven</small>		Celkem Kč -880,- <small>povinné vyplnit</small>	
Druh zboží/služby Barvení, stříh		Opravit/Storno provedl Datum	
Další údaje		<small>Část A – série AAA/2020</small>	

26 6205 MFin 6205 - vzor č. 1

Obrázek 5: Vzorově vyplněná účtenka ve zvláštním režimu
(Vlastní úprava, GFŘ, 2020)

Podnikatelům dále plyne povinnost zasílat každé kalendářní čtvrtletí oznámení, o tržbách ve zvláštním režimu, prostřednictvím speciálního formuláře vydaným Ministerstvem financí s údaji o výši tržeb a počtu vydaných účtenek na finanční úřad.

Tak jako v ostatních režimech evidování, musí být v rámci informační povinnosti vystaveno oznámení. Oznámení je vystaveno v místě uskutečnění evidované tržby ve znění: „Podle zákona o evidenci tržeb prodávající eviduje tržby ve zvláštním režimu a je povinen vystavit kupujícímu účtenku z bloku účtenek.“ (Etržby, © 2016 – 2020b)

4.2 Změny v daňových zákonech

Mimo vytvoření ZoET mělo zavedení elektronické evidence dopad i do jiných zákonů. Konkrétně se jedná o změny v zákoně o dani z příjmů a zákoně o dani z přidané hodnoty.

4.2.1 Zákon o dani z příjmů

V důsledku zavedení EET v České republice došlo k přijetí zákona č. 113/2016 Sb., kterým byl vložen § 35bc do zákona o daních z příjmů. Novela zákona umožňuje poplatníkům daně z příjmů fyzických osob uplatnit slevu na evidenci tržeb ve výši 5 000 Kč.

Slevu na evidenci tržeb lze ovšem uplatnit pouze:

- 1) do výše kladného rozdílu čínicího mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka činící 24 840 Kč a
- 2) ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla povinnost začít tržby evidovat podle ZoET.

(Marková, 2019)

Tzn.: Poplatník spadající do 2. fáze zavedení EET, pro kterého platila povinnost začít evidovat v březnu 2017, může uplatnit slevu na zakoupenou elektronickou pokladnu, či jiné náklady spojené s evidováním, v daňovém přiznání za rok 2017.

Z těchto podmínek vyplývá, aby měl běžný malopodnikatel nárok na část slevy, jeho základ daně ze samostatné činnosti musí být minimálně 169 000 Kč. Příklady uvedené níže poukazují na situace, ke kterým může u uplatňování této slevy dojít.

Ve všech příkladech uvedených níže podnikatel uplatňuje výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů ve výši 60 %. Pokud ale poplatník uplatňuje skutečné výdaje, může mimo uplatnění slevy na evidenci, zařadit náklady související se zavedením EET do daňově uznatelných nákladů.

Tabulka 5 zobrazuje příklad výpočtu slevy na evidenci tržeb a její uplatnění v plné výši při stanovení příjmů 45 000 Kč za měsíc.

Tabulka 5: Příklad uplatnění slevy v plné výši
(Vlastní zpracování)

45 000 Kč/ měsíc

1. Příjmy z § 7	540 000,-
2. Výdaje uplatňované paušálem	324 000,-
3. Dílčí základ daně	216 000,-
4. 15 % ze základu daně	32 400,-
5. Základní sleva na poplatníka	24 840,-
6. Rozdíl mezi ř. 4. a 5.	7 560,-
7. Sleva na evidenci (max. 5 000,-)	5 000,-
8. Výsledná daňová povinnost	2 560,-

Tabulka 6 zobrazuje příklad poplatníka, který nemůže uplatnit slevu na evidenci tržeb z důvodu nulové daňové povinnosti po uplatnění slevy na poplatníka. Tato situace nastala při stanovení měsíčních příjmů ve výši 25 000 Kč.

Tabulka 6: Příklad bez nároku na uplatnění slevy
(Vlastní zpracování)

25 000 Kč / měsíc

1. Příjmy z § 7	300 000,-
2. Výdaje uplatňované paušálem	180 000,-
3. Dílčí základ daně	120 000,-
4. 15 % ze základu daně	18 000,-
5. Základní sleva na poplatníka	24 840,-
6. Rozdíl mezi ř. 4. a 5.	- 6 840,-
7. Sleva na evidenci (max. 5 000,-)	0,-
8. Výsledná daňová povinnost	0,-

Tabulka 7 uvádí třetí situaci, která může při uplatňování slevy na evidenci tržeb nastat. Jedná se o příklad slevy v poměrné výši při stanovených měsíčních příjmech 36 000 Kč.

Tabulka 7: Příklad uplatnění slevy v poměrné výši
(Vlastní zpracování)

36 000 Kč/ měsíc

1. Příjmy z § 7	432 000,-
2. Výdaje uplatňované paušálem	259 200,-
3. Dílčí základ daně	172 800,-
4. 15 % ze základu daně	25 920,-
5. Základní sleva na poplatníka	24 840,-
6. Rozdíl mezi ř. 4. a 5.	1 080,-
7. Sleva na evidenci (max. 5 000,-)	1 080,-
8. Výsledná daňová povinnost	0,-

4.2.2 Zákon o dani z přidané hodnoty

V rámci zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, došlo v důsledku zavedení EET k následujícím změnám. Souběžně s 1. fází evidence pro ubytovací, stravovací zařízení a pohostinství vešla v účinnost novela tohoto zákona, která snižuje sazbu DPH z 21 % na 15 % u stravovacích služeb.

Přijetím zákona č. 113/2016 Sb. se dále měnilo ustanovení § 101a zákona o DPH. Novela přinesla povinnost podávat elektronicky veškerá podání vztahující se k DPH, jako je daňové přiznání, dodatečné daňové přiznání, kontrolní hlášení, souhrnné hlášení, přihlášku k registraci, přílohy apod. Elektronické podání musí být uskutečněno ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně a výhradně datovou schránkou, jinak je neúčinné. (Zákon č. 113/2016 Sb.)

Opět v návaznosti na zavedení EET došlo k další vlně snižování sazby DPH. Od 1. 5. 2020 se rozšířilo uplatňování druhé snížené sazby 10 %, a to na následující služby a zboží:

- kadeřnické a holičské služby,
- stravovací služby a podávání nápojů včetně točeného piva podávaného jako stravovací nebo cateringová služba, s výjimkou stravovacích služeb, které jsou osvobozeny od daně podle § 57 až 59 ZDPH, a s výjimkou podávání tabákových výrobků a alkoholických nápojů (kromě točeného piva),

- opravy obuvi a kožených výrobků, opravy a úpravy oděvů a textilních výrobků,
- opravy jízdních kol,
- domácí péče o děti, staré, nemocné a zdravotně postižené občany,
- úprava a rozvod vody prostřednictvím sítí,
- odvádění a čištění odpadních vod včetně ostatních služeb souvisejících s těmito činnostmi,
- pitná voda dodávaná odběratelům vodovodem podle zákona o vodovodech a kanalizacích,
- služby čištění vnitřních prostor prováděné v domácnostech, služby mytí oken prováděné v domácnostech,
- knihy, e-knihy a audioknihy, půjčování nebo nájem knih.

(Truhlářová, 2019)

4.3 Nouzový stav (COVID-19)

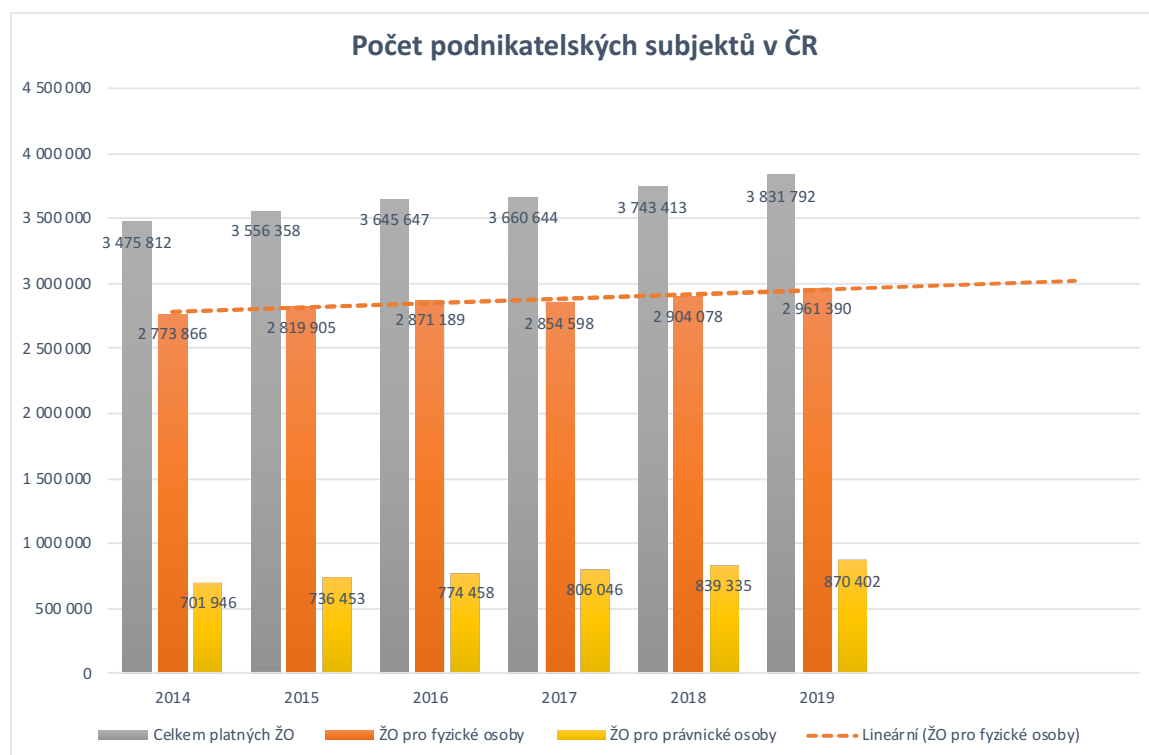
V důsledku rozšíření nemoci COVID-19 způsobené novým typem koronaviru vyhlásila vláda na území České republiky v březnu roku 2020 nouzový stav. V rámci tohoto nouzového stavu byly přijaty opatření, které měly negativní vliv na podnikatelské prostředí. Dále bylo obtížné v době nouzového stavu zajistit plný výkon evidenční povinnosti pro poplatníky již povinné evidováním a dále znemožnil přípravu na závěrečnou fázi zavedení elektronické evidence. Z těchto důvodů bylo přistoupeno k legislativnímu řešení, které spočívá v úpravě povinností subjektů v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu. (Finanční správa, ©2013-2020)

„Vláda v pondělí 4. května 2020 schválila návrh Ministerstva financí, aby se elektronická evidence tržeb pro všechny vlny odložila do konce roku 2020. Jak subjekty, které spadaly do prvních dvou vln, tedy velkoobchod, maloobchod, stravování a ubytování, tak subjekty, které měly původně začít evidovat 1. května, začnou evidovat své tržby až 1. ledna 2021.“
(Žurovec, 2020b)

V důsledku vyhlášení nouzového stavu tedy dochází k pozastavení evidence tržeb pro všechny podnikatelské subjekty až do konce roku 2020. Cílem opatření je omezit administrativní povinnosti poplatníků, podpořit ekonomickou činnost a kompenzování vzniklých ztrát.

5 DOPADY NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Další zkoumanou rovinou, na níž mělo zavedení EET dopad, je rovina společenská. Pro účely této práce zastupuje společenskou rovinu analýza dopadů na podnikatelské prostředí. Prvním zkoumaným aspektem se tedy stává, jak celý systém elektronické evidence ovlivnil uvažování podnikatelských subjektů.

Obrázek 6: Počet podnikatelských subjektů v ČR

(Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005-2020)

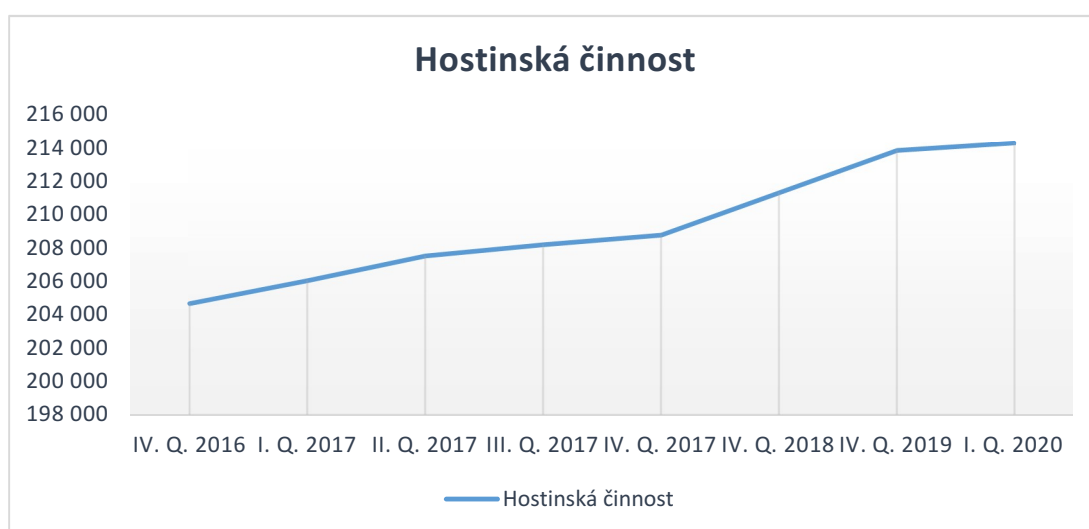
Z obrázku 6 lze vyčíst celkový počet platných živnostenských oprávnění (dále také ŽO) v čase od roku 2014 do roku 2019. Ačkoliv celkové počty podnikatelských subjektů v čase rostou, je viditelné zpomalení růstu těchto živností mezi lety 2016 a 2017, kdy proběhla 1. a 2. fáze zavedení EET. Tempo růstu mezi lety 2015 a 2016 činilo 2,5 % na rozdíl od 2016 a 2017, kdy tempo růstu kleslo na 0,4 %. Pokles růstu byl způsoben poklesem celkových živnostenských oprávnění u fyzických osob, kdy došlo k meziročnímu snížení počtu živností o 16 591. I když je vidět jistý dopad na počet podnikajících fyzických osob, pokud s těmito daty do roku 2019 provedeme vývoj počtu živnostenských oprávnění fyzických osob pomocí lineární spojnice trendu, předpokládá se stabilní růst i v dalších letech (viz obrázek 6). Skutečnost bude ale ovlivněna dopadem zavedení dalších dvou vln EET a vývojem ekonomické situace.

Pro detailnější vyobrazení vlivu zavedení EET na podnikatele, obsahuje tabulka 8 některé vybrané obory podnikání. Mimo hostinskou činnost, pro kterou platí evidence již více než 3 roky, jsou zde živnostenské oprávnění i pro teprve nadcházející fáze – holičství, kadeřnictví, vedení účetnictví a kosmetické služby. U těchto činností je důležité se zaměřit na poslední kvartál roku 2019 a první kvartál 2020. Počet živností se zvyšuje i za předpokladu, že platila povinnost evidovat tržby od 1. května 2020.

Tabulka 8: Počet ŽO vybraných oborů
(Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005–2020)

Název oboru	IV. Q. 2016	IV. Q. 2017	IV. Q. 2018	IV. Q. 2019	I. Q. 2020
Hostinská činnost	204 672	208 773	211 304	213 856	214 302
Holičství, kadeřnictví	35 484	36 007	36 530	37 209	37 364
Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence	81 354	82 365	83 283	84 175	84 351
Kosmetické služby	20 661	21 463	22 305	23 357	23 625

Nejdiskutovanější podnikatelskou činností ovšem stále zůstává oblast hostinské činnosti, na kterou mělo zavedení evidence největší dopad (s ohledem na druh poskytované služby a způsob vydávání účtenek). Pokud porovnáme počet živnostenských oprávnění v této oblasti, s důrazem na čtvrtý kvartál 2016 a postupně rok 2017, nedošlo k obávanému poklesu. Mohlo dojít k situaci zavření menších podniků (viz pokles podnikajících fyzických osob), ovšem celkový počet živností se stále rostoucím trendem naznačuje opak. Vývoj počtu živností graficky znázorňuje obrázek 7, s detailnějším zaměřením na celý rok 2017.

Obrázek 7: Vývoj počtu ŽO v hostinské činnosti
(Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005–2020)

5.1 Povinnosti podnikatele

Podnikatelskému subjektu, který zahájí svoji podnikatelskou činnost a pro kterou je ZoET stanovena povinnost evidovat tržby, plyne i povinnost se k evidenci přihlásit. Prvním krokem je vyplnění žádosti o autentizační údaje do EET na webových stránkách daňového portálu, určených přímo pro elektronické služby.

Po udělení autentizačních údajů získá podnikatel přístup ke správě údajů a certifikátů evidence tržeb (opět na stránkách daňového portálu). Zde je nutné zaregistrovat provozovnu a zajistit vygenerování certifikátu pro budoucí nastavení pokladního zařízení. Certifikát slouží k identifikaci při zasílání údajů datovými zprávami. (Etržby, © 2016-2018)

5.1.1 Náklady plynoucí ze zavedení EET

Náklady na EET se různí podle režimu evidování. Nejméně nákladný režim je bezesporu režim zvláštní, při kterém podnikatel nemusí zacházet s žádným pokladním zařízením a nevznikají mu tak případné náklady spojené s evidováním. Jedinou povinností v tomto případě je disponovat s blokem účtenek, jak je popsáno v kapitole výše.

V běžném režimu naopak podnikatel musí zasílat data Finanční správě. K dodržení povinností musí podnikatel opatřit zařízení, kterým přesun dat zajistí. Subjekty povinné evidovat mají ovšem hned několik možností. Všechny možnosti se odvíjí od preferencí a možností podnikatele.

Základní variantou se stává přizpůsobení již používaného či vlastněného elektronického zařízení. Pokud to technické vybavení dokáže, je možnost například do již stávající pokladny nahrát nový software. Dalším způsobem se stává stažení bezplatné či placené varianty aplikace do tabletu, chytrého mobilního telefonu apod. Variantu aplikace je nutné zvážit vzhledem k charakteru evidování a druhu podnikání. K těmto variantám ať bezplatným či placeným je nutné pořídit tiskárnu umožňující tisk účtenek a připojení k internetu.

Druhou cestou, jak zajistit evidování, je pořízení zcela nového pokladního zařízení. Kompaktní dotyková pokladna s integrovanou tiskárnou a platebním terminálem se pohybuje okolo 9 000 až 12 000 Kč, samotnou kompaktní pokladnu lze pořídit od 5 000 Kč. Stolní systém pokladny, který se používá například v pohostinství se pro účely EET pohybuje kolem 20 000 až 30 000 Kč, s přidanými funkcemi se cena zvyšuje.

Příkladné ceny zařízení a služeb získané průzkumem největších internetových platforem a internetových obchodů, které srovnání cen umožňují, je uvedeno na obrázku 8. V dnešní době je konkurence na trhu s pokladními zařízeními poměrně vysoká a nabídka i ceny jsou příznivé. Je jen na podnikateli, jaké vlastnosti od zařízení očekává – cenová dostupnost, nároky na obsluhu či přidané funkce.

	Stolní pokladní systém	20 000 Kč - 30 000Kč
	Kompaktní dotyková pokladna	
	<ul style="list-style-type: none"> • S integrovanou tiskárnou a platebním terminálem • Pronájem 	9 000 Kč – 12 000 Kč od 160 Kč / měsíc
	Software do vlastního zařízení (tablet, chytrý telefon,..)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bezplatná verze – většinou omezená na určité množství položek • Trvalá verze – plná verze softwaru za jednorázovou úhradu 	0 Kč od 1 500 Kč
	Internetové připojení	
	<ul style="list-style-type: none"> • Datová SIM karta do zařízení • Wi-Fi připojení 	od 60 Kč / měsíc od 299 Kč / měsíc
	Doplňkové zařízení	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tiskárna účtenek • Platební terminál 	

Obrázek 8: Schéma možných nákladů při evidování tržeb (Vlastní tvorba)

Finální rozhodnutí, jaké zařízení pořídit, je zcela v režii podnikajícího. Nutné pouze je, aby zvolené zařízení umožnilo odeslání datové zprávy s evidovanou tržbou, přijetí potvrzovací datové zprávy s FIK a následné vystavení účtenky (po dohodě se zákazníkem i elektronicky).

5.2 Klady a zápory evidování tržeb

Jednoznačně negativní dopad na podnikatele je administrativní povinnost. Při evidování musí podnikatel neustále sledovat aktuální povinnosti, které s evidováním souvisí. Dalším negativem se stává případná finanční investice na zajištění evidování, jako je pořízení odpovídajícího zařízení, zajištění připojení k internetu (v rámci běžného režimu) a měsíční náklady plynoucí s vystavováním účtenek. Záporům spojeným s evidencí je i časová náročnost. Čas podnikatel věnuje na zjišťování informací o evidenci, na řešení problému vzniklých při evidenci tržeb a čas je také potřebný pro vystavení účtenky, což je úkon, který před nutností evidence podnikatel neměl povinný.

Jako jeden z hlavních kladů, které evidence podnikatelům přináší, je jistě přehled o uskutečněných tržbách. V rámci EET je možnost nahlédnutí na přijaté tržby kdykoliv a odkudkoliv. Pokročilé zařízení na evidování hlídá například i stav zásob a může být propojeno s účetnictvím. Kompaktní pokladní zařízení nabízejí i integrovaný portál pro platbu kartou. A v neposlední řadě vytváří evidence všem podnikatelům stejné podmínky a vyrovnává tak konkurenční prostředí.

6 EKONOMICKÉ DOPADY ZAVEDENÍ EET

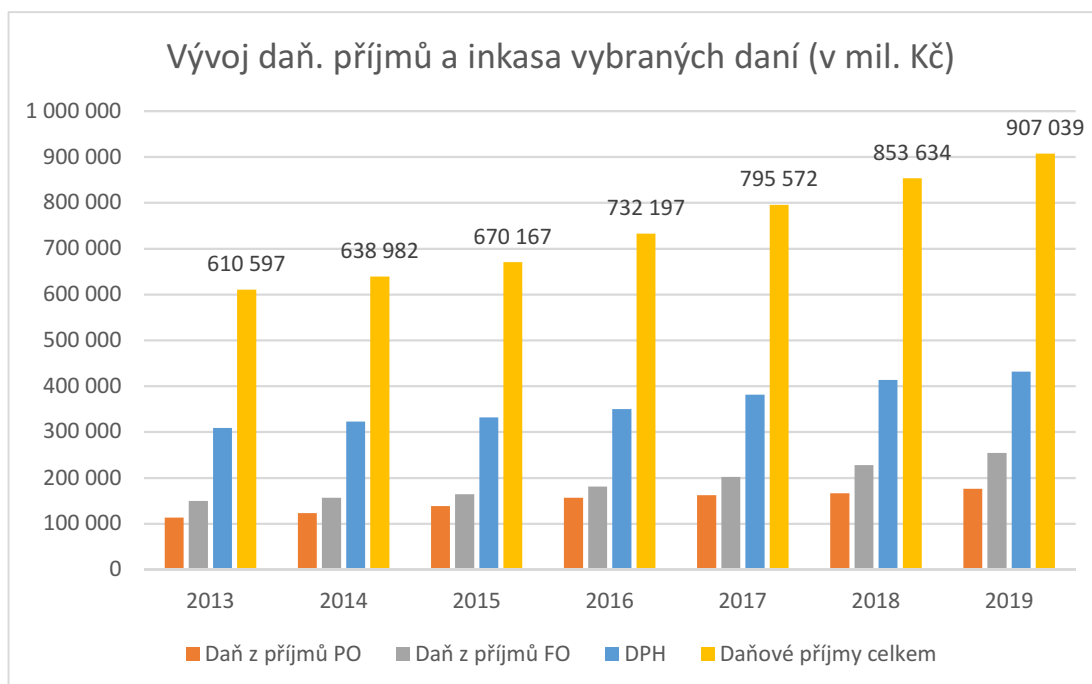
Pro systém EET je stanoven cíl efektivnějšího výběru daní. Tato kapitola zkoumá vývoj a dopad zavedení EET na inkaso daně z příjmů a inkaso daně z přidané hodnoty za použití dostupných dat z Ministerstva financí a Finanční správy.

6.1 Plnění příjmů státního rozpočtu

Daňové příjmy tvoří, jak bylo uvedeno, 85 % celkových příjmů státního rozpočtu. Evidence tržeb se soustředí na efektivnější výběr daní z příjmů, které dále úzce souvisí s výběrem daně z přidané hodnoty. Obrázek 9 graficky znázorňuje vývoj inkasa celkových daní ve srovnání s vývojem výše uvedených daní.

Pokud se zaměříme na rok 2016, kdy došlo k 1. fázi evidování tržeb, vidíme, že celkové daňové příjmy dosáhly více jak 732 miliard Kč, což je oproti roku 2015 o 62 miliard Kč více. Došlo k navýšení inkasa daní o 9,25 %. U 2. fáze došlo za rok 2017 k nárůstu oproti roku 2016 o necelých 8 % a tedy dalších 63 miliard korun. Tempo nárůstu daňových příjmů sice v dalších letech klesá, ovšem stále činí meziroční nárůst přes 50 miliard za každý následující rok.

U inkasa všech zkoumaných daní, kterých se EET dotýká, dochází ke zlepšení.

Obrázek 9: Vývoj daňových příjmů
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)

6.1.1 Inkaso daně z příjmů právnických osob

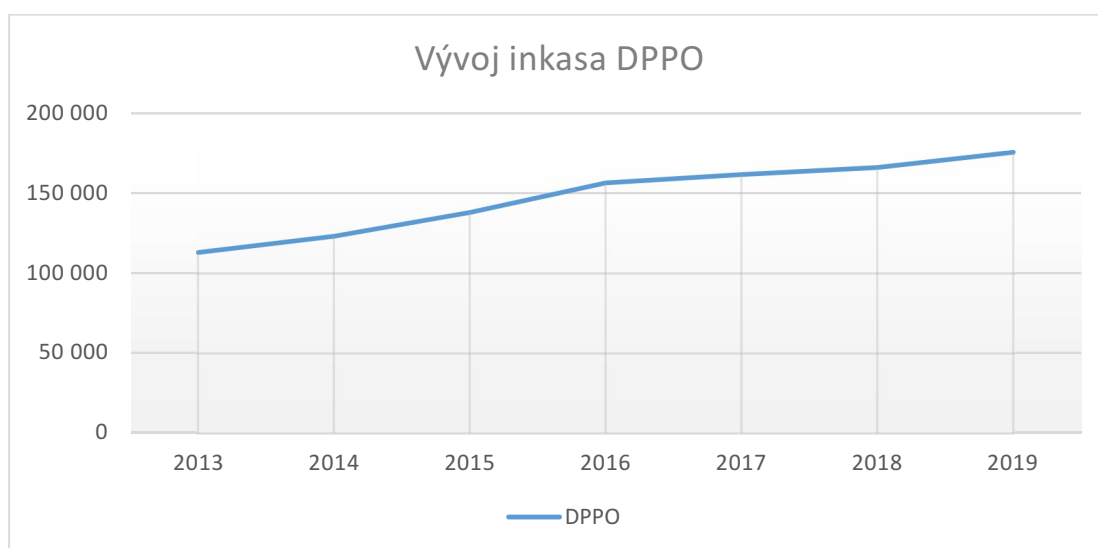
První blíže analyzovanou daní je v této kapitole daň z příjmů právnických osob. Přesný vývoj inkasa v letech 2013 až 2019 obsahuje tabulka 9.

Dále se zaměříme na procentní rozdíl mezi sledovanými roky. Největší nárůst inkasa daně byl uskutečněn mezi lety 2015 a 2016 a to o více jak 18 miliard Kč, což činí přes 13 %. V dalších letech od zavedení elektronické evidence inkaso daně stále roste, ovšem není tento nárůst tak intenzivní, jako před samotným zavedením.

Tabulka 9: Přehled vývoje inkasa DPPO v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)

Rok	DPPO	INDEX	Rozdíl
2013	113 052		
2014	123 179	108,96 %	10 127
2015	138 140	112,15 %	14 961
2016	156 401	113,22 %	18 261
2017	161 803	103,45 %	5 402
2018	166 131	102,67 %	4 328
2019	175 649	105,73 %	9 518

Jak je i z obrázku 10 patrné, ve sledovaném období dochází k progresivnímu vývoji inkasa s nejvýznamnějším nárůstem za rok 2016. Lze tento výsledek přisuzovat zavedení evidence tržeb, ovšem je zde i na místě zvážit, zda pouhý měsíc povinného evidování vyvolá tak výraznou změnu. Zároveň je výše inkasa za rok 2019 doposud nejvyšší od vypuknutí hospodářské krize.

Obrázek 10: Přehled vývoje inkasa DPPO v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů z Finanční správy, © 2013-2020b)

6.1.2 Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky

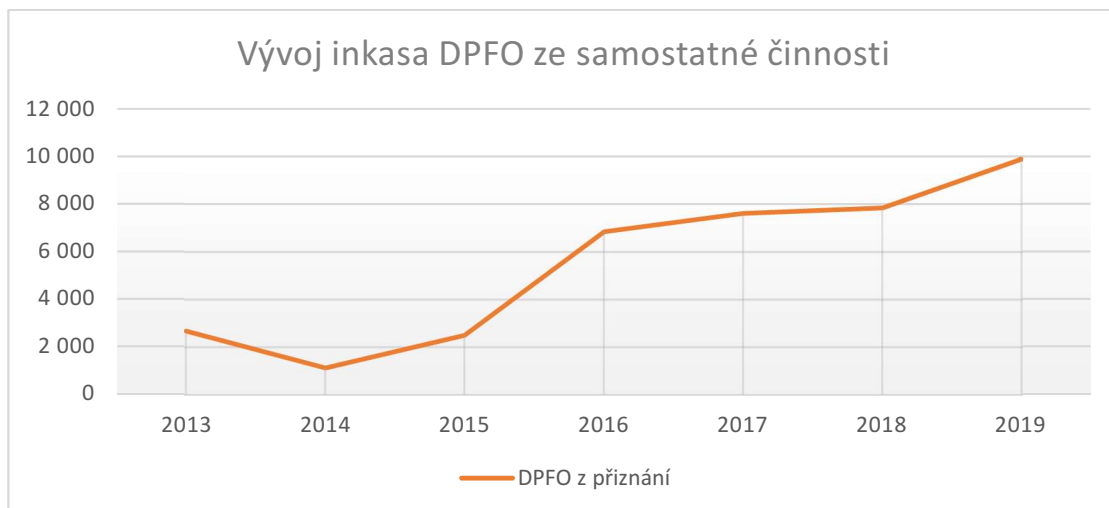
Ve sledovaném období mezi lety 2013 a 2019 dochází u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti, tak jako u daně z příjmů právnických osob, k neustálému zvyšování inkasa do státního rozpočtu. Na rozdíl od daně z příjmů právnických osob, ovšem došlo k výraznějším změnám. Procentní vyjádření změn ukazuje index v tabulce 10. Již v roce 2015 došlo k výraznému skoku inkasa o 121, 5 % oproti roku 2014. Tento rostoucí trend pokračoval i v roce 2016, kdy inkaso daně stoupl o 174 % oproti předchozímu roku.

Jelikož byla ovšem 1. fáze evidence zavedena v prosinci 2016 a 2. fáze následovala v roce 2017, je pochopitelné očekávat, vzhledem ke splatnostem daně, nejvýraznější projev dopadu evidence v roce 2017 a 2018. Proto tak výrazný růst za rok 2015 a 2016 je spíše odrazem růstu ekonomiky. Je důležité ale podotknout, že zavedení EET tento trend jedině podpořilo a růst v roce 2017 dosáhl 11 %.

Tabulka 10: Přehled inkasa DPFO z příznání v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)

Rok	DPFO z příznání	INDEX	Rozdíl
2013	2 680		
2014	1 128	42,09 %	-1 552
2015	2 498	221,45 %	1 370
2016	6 849	274,16 %	4 351
2017	7 617	111,21 %	768
2018	7 841	102,94 %	224
2019	9 893	126,17 %	2 052

Na obrázku 11 je grafické zobrazení vývoje inkasa daně z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti.

Obrázek 11: Vývoj inkasa DPFO z přiznání v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)

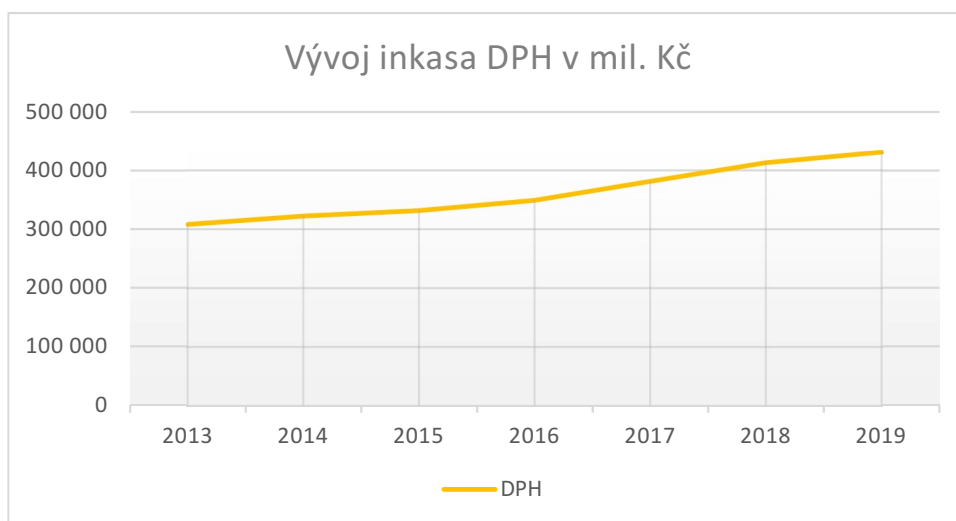
6.1.3 Inkaso daně z přidané hodnoty

Za celkový pozitivní vývoj inkasa DPH od roku 2016, jak ukazuje obrázek 12, může zejména zavedení kontrolního hlášení a od roku 2017 též náběh EET. Kontrolní hlášení je opatření určeno primárně na eliminaci podvodů, které v minulosti často vedly k neoprávněnému nárokování nadměrných odpočtů DPH. Ministerstvo financí ČR (2017) kontrolnímu hlášení přisuzuje meziroční růst inkasa DPH zhruba o 10 mld. Kč. I přes negativní vliv snižování sazeb DPH se za rok 2017 zvýšil výběr o necelých 32 miliard Kč.

Konečné inkaso DPH v roce 2019 činilo přes 431 miliard Kč, tj. oproti roku 2015 (před zavedením kontrolního hlášení a EET) o 100 miliard Kč za rok více.

Tabulka 11: Inkaso DPH v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy © 2013-2020b)

Rok	DPH	INDEX	Rozdíl
2013	308 300		
2014	322 662	105 %	14 362
2015	331 604	103 %	8 942
2016	349 460	105 %	17 856
2017	381 435	109 %	31 975
2018	413 013	108 %	31 578
2019	431 311	104 %	18 299

Obrázek 12: Vývoj inkasa DPH v mil. Kč
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)

6.1.4 Vztah vývoje daní z příjmů a HDP

Předpokladem je, že vývoj ekonomiky má vliv i na výběr daní. Když je ekonomika v růstu, přibývá podnikatelských subjektů, rostou mzdy a stoupá zisk podniků. Nejčastějším ukazatelem ekonomické situace státu je HDP. Jak již bylo zmíněno výše, na zlepšení výběru daní mají vliv i jiné faktory než jen zavedení EET, a proto tato kapitola zkoumá závislost vývoje inkasa vybraných daní a vývoje HDP.

Tabulka 12: Vývoj DPFO, DPPO, HDP v letech 2013-2019
(Vlastní zpracování údajů ČSÚ, © 2020)

Rok	% změna DPFO	% změna DPPO	% změna HDP
2013	-17,82 %	-6,15 %	0,94 %
2014	-57,91 %	8,96 %	5,26 %
2015	121,45 %	12,15 %	6,54 %
2016	174,16 %	13,22 %	3,75 %
2017	11,21 %	3,45 %	5,86 %
2018	2,94 %	2,67 %	5,47 %
2019	26,17 %	5,73 %	6,18 %

Srovnání je provedeno pomocí statistické metody – korelační analýzy. Korelační analýza pomáhá určit, jak silná je závislost mezi dvěma veličinami. Analýza byla provedena pomocí funkce CORREL v programu MS Excel. K výpočtu míry závislosti byl použit Pearsonův korelační koeficient, který může nabývat hodnot v intervalu [-1;1]. Absolutní hodnota koeficientu nám určuje míru závislosti. Hodnoty blíží se 1 značí velmi silnou až perfektní

závislost a hodnoty blížící se 0 naopak velmi nízkou až žádnou závislost. Pokud jsou hodnoty záporné, závislost je nepřímo úměrná, pokud jsou hodnoty kladné, jedná se o přímo úměrnou závislost.

Tabulka 13 obsahuje výsledky statistického zkoumání. Korelační koeficient u vývoje inkasa daně z příjmů fyzických osob za použití hodnot z tabulky 12, představuje číslo 0,11, což je hodnota blížící se k 0 a značí nízkou závislost mezi veličinami. Naopak výsledky srovnání daně z příjmů právnických osob vykazují hodnotu blížící se více 1, což naznačuje podstatnou míru závislosti. Obě hodnoty jsou v kladné oblasti intervalu a podle očekávání znamená, že zvýšení jedné veličiny působí přímou úměrou a dochází tak ke zvýšení hodnot druhé veličiny.

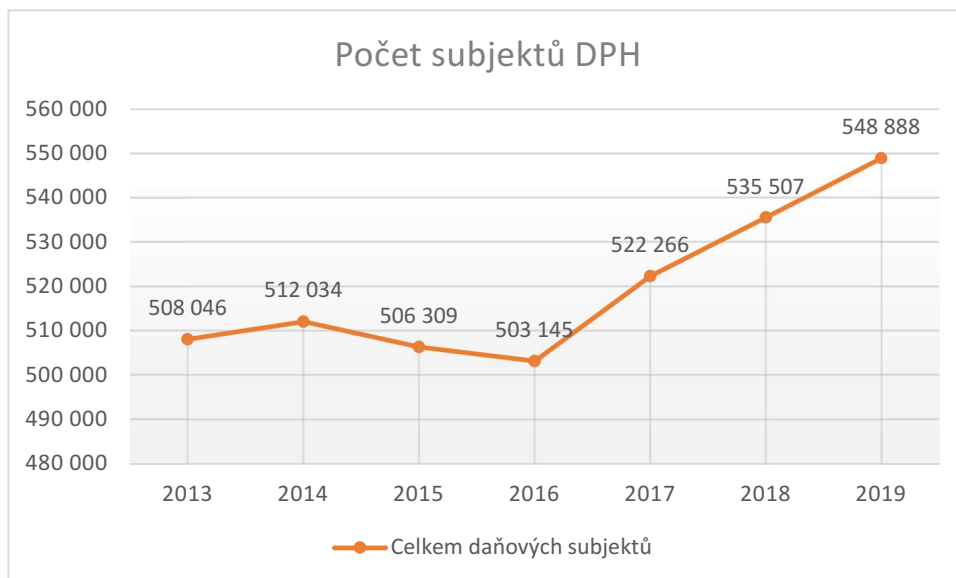
Pro přesnou aplikaci musíme ovšem ještě porovnat P-hodnotu tohoto měření, neboť ta nám určuje, zda je výsledek testu významný či nikoliv. P-hodnota, jejíž výsledky opět obsahuje tabulka 13, byla také zjištěna pomocí MS Excel prostřednictvím funkce analýzy dat. P-hodnotu nyní porovnáme s hodnotou alfa 0,05. Jelikož jsou obě vypočtené P-hodnoty výrazně vyšší, než hodnota 0,05, hodnotíme výsledky testování jako statisticky nevýznamné. Tzn., že vývoj ukazatele ekonomické zdatnosti, HDP, neměl tak předpokládaný významný vliv na vývoj inkasa daní z příjmů. (Statsoft, 2014)

Tabulka 13: Výsledný korelační koeficient a P-hodnota
(Vlastní zpracování)

	Korelační koeficient	P-hodnota
Závislost vývoje inkasa DPFO na vývoji HDP	0,1100	0,8143
Závislost vývoje inkasa DPPO na vývoji HDP	0,5969	0,1571

6.2 Počet subjektů povinných k DPH

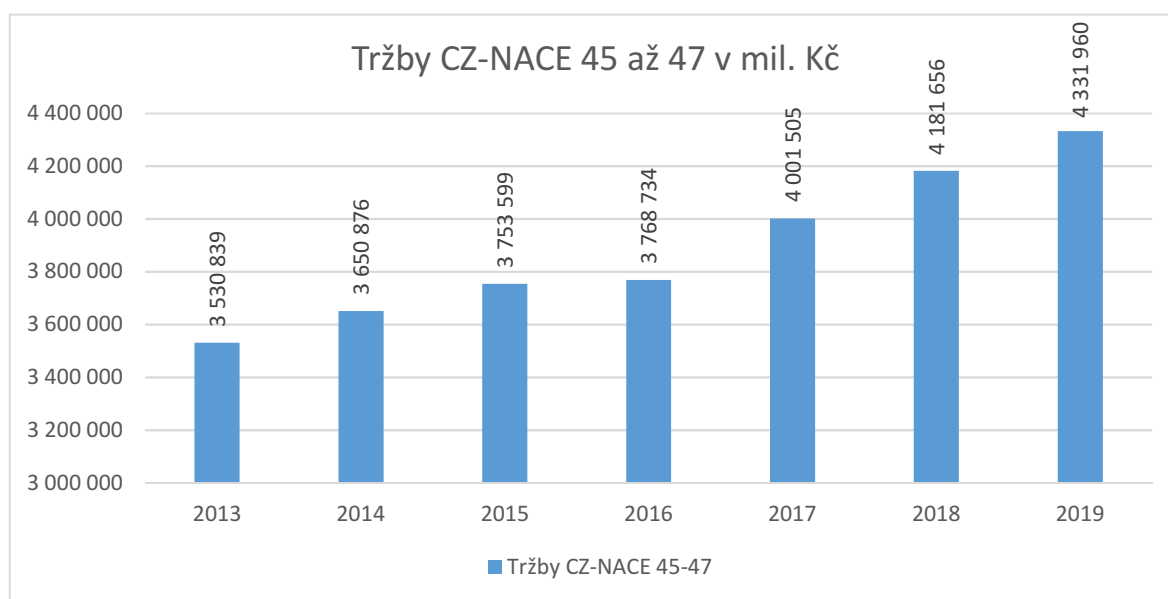
Obrázek 13 graficky zpracovává další dopad na daň z přidané hodnoty. Efektivnějším vykazováním přijatých tržeb došlo k celkovému navýšení poplatníků povinných k DPH, jejichž obrat překročil hranici pro povinnou registraci. Na pozitivní růst počtu subjektů DPH má bezpochyby vliv zavedení EET a ekonomická situace. Nárůst subjektů od roku 2016 činí 45 743.

Obrázek 13: Vývoj počtu subjektů DPH
(Vlastní zpracování údajů Finanční správy © 2013-2020c)

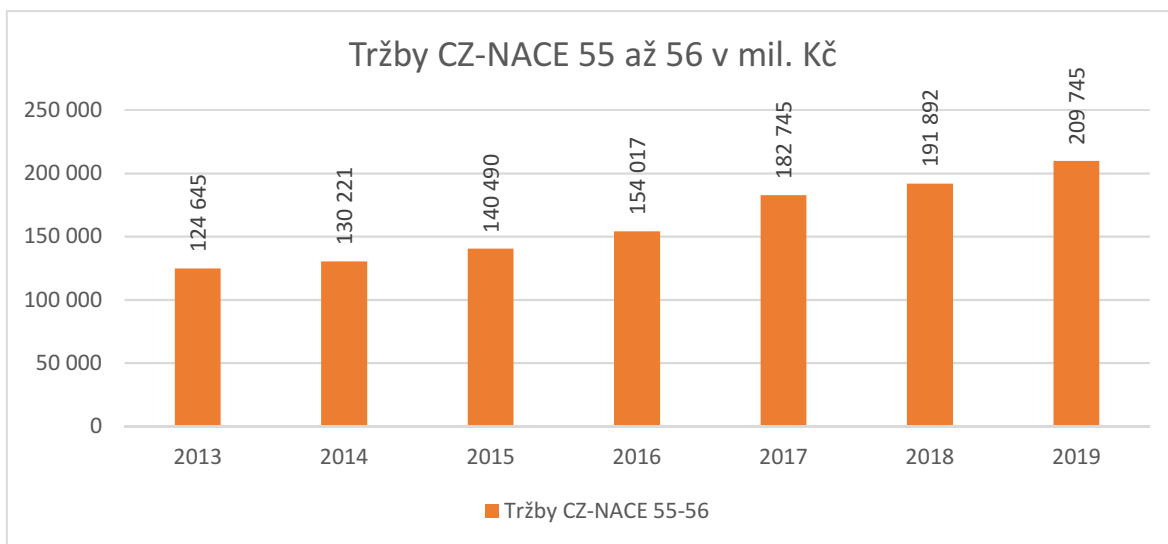
6.3 Tržby CZ-NACE 45-47 a 54-56

To, co nejvíce přispělo ke zlepšení výběru daní, je kontrola evidování tržeb. Obrázky 14 a 15 níže, přesně ukazují navýšení tržeb v oblasti obchodu a ubytování, stravování a pohostinství. V oblasti podnikání CZ-NACE 45 až 47 s povinností evidovat od března 2017, byl nárůst tržeb v tomto roce necelých 233 miliard.

Obrázek 14: Vývoj tržeb v oblasti CZ-NACE 45 až 47, Obchod
(Vlastní zpracování údajů ČSÚ, 2020)

V oblasti podnikání CZ-NACE 55 až 56 s povinností evidovat od prosince 2016, lze vidět nárůst až po roce evidování, ovšem nárůst je opět znatelný, a to 28 miliard Kč. Grafické zpracování vývoje tržeb v obou oblastech odráží celkové zefektivnění přiznaných tržeb.

Obrázek 15: Tržby v oblasti CZ-NACE 55 až 56, Ubytování, stravování, pohostinství (Vlastní zpracování údajů ČSÚ, 2020)

6.4 Náklady na vytvoření projektu a provoz

Tabulka 14: Počáteční náklady na projekt e-tržby (Vlastní zpracování údajů Etržby, © 2016 – 2020c)

Počáteční náklady na projekt e-tržby za GFŘ (vč. DPH)	
Technické zajištění	151 023 315 Kč
PR	26 092 345 Kč
Ostatní	7 001 503 Kč
Mzdové náklady	181 868 880 Kč
Náklady MF	1 800 000 Kč
Náklady CS	3 500 000 Kč
Náklady celkem	371 286 043 Kč

Náklady na vybudování celého projektu činí přes 371 mil. Kč. Polovinu počátečních nákladů tvoří mzdové náklady a další nejobemnější částku tvoří náklady na technické zajištění.

Náklady CS zahrnují náklady na cestovné, náklady na dopravní prostředky pro EET, pořízení vybavení pro zaměstnance a náklady MF zahrnují náklady na poradenské služby. Za ostatní jsou považovány náklady na kontrolní nákupy, náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci Projektu Etržby. (Etržby, © 2016 – 2020c)

V dalších letech jsou náklady vyčísleny v tabulce 15, kdy od roku 2019 nejsou zařazeny náklady na Public Relations a v nadcházejících letech jsou předpokládány ve výši 308 mil. Kč.

Tabulka 15: Náklady na projekt Etržby v letech 2017-2019
(Vlastní zpracování údajů Etržby © 2016 – 2020c)

Náklady dalších let	2017	2018	2019
Technické zajištění	139 000 000 Kč	91 000 000 Kč	91 000 000 Kč
PR	14 000 000 Kč	2 000 000 Kč	0 Kč
Ostatní	20 150 000 Kč	21 000 000 Kč	20 000 000 Kč
Mzdové náklady	197 000 000 Kč	197 000 000 Kč	197 000 000 Kč
Náklady celkem	370 150 000 Kč	311 000 000 Kč	308 000 000 Kč

6.5 Výnosy z EET

Podle vyjádření Ing. Michala Žurovce na stránkách ministerstva financí (2019) činí čisté výnosy ze samotného EET za tři roky provozu 33 miliard Kč. Z předchozích let mělo činit za rok 2018 12,3 miliard a očekává se ještě vyšší fiskální přínos. Tento přínos samozřejmě bude ovlivněn ekonomickou situací a znovu odložením posledních dvou fází a její predikce 19,2 miliard za rok 2021 nebude zcela reálná.

6.5.1 Bilance nákladů a výnosů plynoucích z EET

Pokud dojde ke zhodnocení nákladů a výnosů, výsledná bilance, zobrazená v tabulce 16, představuje uhrazení nákladů a zisk ve výši 31,6 miliard Kč. Pro srovnání jde za tři roky o zisk ve výši 3,5 % celkových daňových příjmů roku 2019 a také o výši přírůstku státního dluhu od roku 2016, který činí 26,8 miliard Kč. (MFČR, 2020)

Tabulka 16: Náklady a výnosy plynoucí z EET
(Vlastní zpracování údajů, Žurovec, 2019)

Náklady v mil. Kč		Výnosy v mil. Kč	
Počáteční náklady	371	x	x
Náklady 2017	370	Výnosy 2017	7 900
Náklady 2018	311	Výnosy 2018	12 300
Náklady 2019	308	Výnosy 2019	12 800
Celkové náklady	1 360	Celkové výnosy	33 000
Zisk	31 640		

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro podpoření výsledků bylo uskutečněno dotazníkové šetření. Předmětem šetření bylo zjistit, jak vnímají dopady zavedení EET samotní podnikatelé. Vyplnění dotazníku předcházela menší rozhovor s oslovenými podnikateli, především proto, že z důvodu odsunutí 3. a 4. fáze bylo obtížné vytvořit jednotný formulář dotazníku. Cílovou skupinou tohoto šetření byli malopodnikatelé z blízkého okolí autorky práce. Formulář elektronického dotazníku je uveden v příloze 1.

7.1 Malopodnikatelé 1. a 2. fáze

7.1.1 Zkušenosti poplatníka podnikající v hostinské činnosti

Prvním dotazovaným poplatníkem byla podnikající fyzická osoba mající příjmy z hostinské činnosti. Pro oblast hostinské činnosti, spadající do 1. fáze EET, bylo povinností evidovat tržby od prosince roku 2016.

Podnikání v této oblasti se poplatník věnuje již 22 let a k okamžiku uskutečnění dotazníkového šetření eviduje tržby v běžném režimu již 3,5 roku. Přípravu na evidování zahájil již v průběhu roku 2016, ke zjišťování potřebných informací použil především internetové zdroje a o pomoc při získávání autentizačních údajů dále žádal svoji účetní.

Provozovnu vybavil jedním stolním pokladním zařízením, při jehož pořizování byla nejdůležitějším kritériem nízká cena a jednoduchost používání. Na instalaci a výběr pokladního zařízení oslovil externího zkušeného technika. Náklady na pořízení a uvedení zařízení do provozu činily zhruba 20 000 Kč. Nyní se měsíční náklady na internetové připojení a náplně do tiskárny pohybují v řádech 100 Kč. O možnosti uplatnění slevy na evidenci v roce prvního evidování se dozvěděl od své účetní a slevu uplatnil v plné výši.

Od začátku evidování tržeb se několikrát setkal s výpadky internetu či zahlcením systému. Riziko nestabilního internetového připojení je bohužel velmi vysoké v oblasti, kde se jeho provozovna nachází. Naštěstí ale problémy nebyly natolik vážné a většinou v řádech 10 minut pominuly.

V rámci subjektivního zhodnocení podnikatel uvedl, že žádné klady mu evidence bohužel nepřinesla. Jako negativní hodnotí administrativní náročnost evidence, která je velmi časově náročná. Dále se domnívá, že zavedení EET nejspíše povede ke zdražování nabízených

produktů a služeb především u zavedení dalších fází a nepřinese výsledky, jaké vláda očekává.

7.1.2 Zkušenosti poplatníka podnikajícího v oblasti maloobchodu

Druhým dotazovaným poplatníkem byla fyzická osoba spadající do 2. fáze zavedení EET, podnikající v maloobchodním přeprdeji řezaných i rostlinných květin. Evidence v této oblasti byla povinná již od března 2017.

Dotazovaný svoji podnikatelskou činnost zahájil teprve před rokem a rok 2019 byl jeho prvním zdaňovacím obdobím. O autentizační údaje žádal přes datovou schránku a s dalšími povinnostmi se obrátil na účetní. Eviduje tržby v běžném režimu a slevu na evidenci uplatňoval v plné výši.

Pro svoji provozovnu se rozhodl pro koupi kompaktního zařízení se zabudovaným platebním terminálem i tiskárnou. Cena zařízení a internetu se pohybovala kolem 10 000 Kč. Nyní jsou měsíční náklady spojené s evidencí tržeb zhruba 1 500 Kč. Při výběru zařízení byl důležitý poměr ceny a přidaných funkcí.

V průběhu roku nezaznamenal podnikatel žádné problémy s evidováním.

EET uvádí jako jeden z možných důvodů pro zdražení produktů a služeb. Kladně hodnotí skvělou manipulaci a funkčnost zařízení, především záznamy o zásobách. Jako hlavní zápor evidence zmiňuje zátěž pro začínající podnikatele, jak finanční, tak administrativní a časovou.

7.2 Malopodnikatelé 3. a 4. fáze

7.2.1 Zkušenosti poplatníka poskytujícího služby – stříhání psů

Třetím dotazovaným malopodnikatelem ze 3. fáze, byl poplatník poskytující služby v podobě stříhání psů. Povinnost evidovat se pro podnikatele přesunula až na rok 2021.

Podnikatel provozuje svoji živnost již 7 let a evidovat tržby bude v běžném režimu. Vzhledem k charakteru podnikání zvažoval co nejméně invazivní a nejméně nákladnou cestu, a to pořízení aplikace do chytrého mobilního telefonu a tiskárnu na tisk účtenek. Předpokládané náklady jsou: 600 Kč placená verze aplikace a 2 000 Kč tiskárna. Při výběru aplikace bylo hlavním aspektem hodnocení aplikace uživateli a přidané funkce. Jelikož se provozovna nachází v místě bydliště, nezapočítává do nákladů poplatky za připojení k internetu.

Veškeré informace podnikatel hledal na internetu. O uplatnění slevy na evidenci ví, ale netuší, zda dosáhne dostatečného příjmu. Jelikož sám hledal nejméně nákladnou variantu evidence, nedomnívá se, že by zavedení EET vedlo ke zdražení produktů a služeb. Jako nevýhodu uvádí manipulaci s tiskárnou.

7.2.2 Zkušenosti poplatníka poskytujícího kosmetické služby

Posledním osloveným poplatníkem spadajícím do 4. a konečné fáze EET je poplatník poskytující kosmetické služby. U tohoto dotazovaného subjektu představovalo zavedení zvláštního režimu podstatnou roli.

Tento podnikatel poskytuje kosmetické služby již více jak 20 let a již zvažuje v příštích dvou letech ukončení podnikání a odchodu do důchodu. Elektronická evidence ovšem jeho chování ovlivnila a uvažoval ukončit podnikatelskou činnost mnohem dříve. I přesto, že měl v plánu tuto činnost vykonávat již jen občasně pro stávající klienty, byly by náklady na pořízení a administrativní náročnost důvodem pro ukončení před začátkem evidování. Velice kladně tedy vítá zavedení zvláštního režimu, pro který by splňoval podmínky a umožnil mu tak postupný přechod do důchodu bez dalších nákladů.

Veškeré informace čerpal podnikatel z internetových zdrojů a o pomoc požádal Finanční správu. Se spoluprací byl velmi spokojen. Finanční správa ochotně a rychle poskytla potřebné informace a rady. O slevě na dani ví, ale nepředpokládá slevu uplatnit.

System EET hodnotí jako přínosný pro první dvě již zavedené fáze, ovšem u zbývajících plošného zavedení se obává finančního dopadu na podnikatele, který povede ke zdražování produktů a služeb.

8 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY A NÁSLEDNÉ DOPORUČENÍ NA ZLEPŠENÍ

Hlavním materiálem upravujícím systém elektronické evidence tržeb v ČR je ZoET. Zákon byl několikrát novelizován a současně upravován metodickým pokynem GFŘ. Neustálé změny v právní úpravě na jednu stranu odráží jistou míru nestability a nedůvěry v český daňový systém, na druhou stranu ovšem značí neustálou adaptabilitu a snahu vytvořit jednotný, funkční systém, který vytváří stejné podmínky všem podnikatelům. Důkazem je zásah do zákona o daních z příjmů – sleva na evidenci tržeb a zavedení třetího režimu tzv. zvláštního režimu evidování tržeb.

Všeobecný fakt, že EET povede k ukončení samostatné činnosti malých podnikatelů, z důvodu enormního růstu nákladů, byl v rámci analýzy podnikatelského prostředí vyvrácen. Vývoj počtu živnostenských oprávnění u fyzických osob sice zaznamenal jistý pokles, ovšem při bližším zkoumání nejrizikovějšího oboru podnikání – hostinské činnosti, byl vývoj počtu subjektů stále rostoucí. Zkoumáním nákladů na pořízení pokladny byly zjištěny i méně nákladné varianty způsobu evidování.

Hlavní analýza ekonomických dopadů zjistila procentuální zvýšení inkasa DPFO, DPPO i DPH. U DPFO ze samostatné činnosti došlo k nárůstu inkasa po zavedení 1. fáze o více jak 170 %, což je znatelné zlepšení a lze tak potvrdit jeden z cílů tvůrců celého systému – efektivnější výběr daně od menších podnikatelů, kteří měli v minulosti tendenci své příjmy nepřiznávat. Zlepšení inkasa DPH bylo mimo EET důsledkem i zavedení kontrolního hlášení, nicméně opět potvrzuje zamezení neoprávněného krácení daňové povinnosti.

Dotazníkové šetření ve svém rozsahu sloužilo k podpoření provedených analýz. Byly zjištěny čtyři různé přístupy k evidování a vyskytl se i případ žádosti o zvláštní režim. Dotazník se soustředil na zjištění přesných nákladů spojených s evidencí. U všech oslovených podnikatelů bylo zjištěno povědomí o slevě na dani z příjmů a zjištěn subjektivní názor a postoj k systému.

Z mého subjektivního pohledu hodnotím EET, jako systém, který je opravdu nastaven s cílem narovnat podnikatelské prostředí. Kladně hodnotím snahu vytvořit pro nejmenší podnikatele papírový režim, který opravdu nastavuje rovné podmínky pro všechny podnikatele. Klíčovou roli, v tuto chvíli hraje poctivé evidování tržeb a eliminace nedodržování povinností v rámci EET.

Pokud kupující odmítne z jakéhokoliv důvodu vystavení účtenky, může dojít ze strany prodávajícího k nedodržení povinnosti a tržbu nezaeviduje, neboť nemusí vydat účtenku, která obsahuje veškeré náležitosti. Proto je nyní velmi důležité, se na tento bod více zaměřit. Hra, která měla kupující motivovat k převzetí účtenky, tzv. účtenková loterie, nedostála požadovaným výsledkům a byla navíc v průběhu nouzového stavu zrušena. Krajním řešením by bylo stanovení zákonné povinnosti i pro kupujícího účtenku převzít. Tak jako uvažujeme při nakupování přes internetové platformy, kdy očekáváme obdržení faktury či dokladu o zaplacení, mělo by být samozřejmostí převzít účtenku i v kamenném obchodě či při odběru služby od malého podnikatele.

Jeden z mnou navrhovaných pozitivních prvků motivace k převzetí účtenky a zároveň k eliminaci spotřebě papíru při fyzickém tisku účtenek, by mohl být v podobě registrovaných stálých zákazníků. Jako inspiraci jsem použila již existující zákaznické karty, které využívají velké obchodní řetězce. Pokud by kupující vlastnil tuto kartičku i od malých podnikatelů, u nichž by byl stálým zákazníkem, nebude nutnost převzít fyzicky doklad o provedené platbě, ale daná transakce za prodané zboží či odvedené služby, bude automaticky uložena do zákaznické kartičky. Zde je opět z hlediska ochrany osobních údajů možno vést registraci pouze pod číselným kódem a údaje o zákazníkovi mohou být ukládány na bezpečnostních serverech.

Dalším doporučením by bylo, i přes porušení jednoho z cílů EET, zavést intenzivní kontrolu např. v prvních dvou letech zavedení finálních fází EET. Znamenalo by to sice zvýšení nákladů a zvýšení počtu kontrol, které by měly být právě EET eliminovány, napomohlo by to ovšem k vytvoření fungujícího systému evidence.

Posledním návrhem, vyplývajícím z provedené analýzy, je zlepšení prokazatelnosti zjištěných čistých výnosů plynoucí pouze z EET. Například podoba správy hospodaření státního rozpočtu je každoročně detailně předkládána široké veřejnosti. Na rozdíl od výsledků plnění EET, kdy jsou veřejnosti předložena pouze finální čísla, bez podložených výpočtů.

ZÁVĚR

Vytvoření stabilního, spravedlivého a efektivního daňového systému je cílem každé vyspělé země. Systém EET byl zaveden právě pro efektivnější výběr daní a následné narovnání podnikatelského prostředí. Stát měl již snahu vytvořit podobný mechanismus v minulosti, který by krácení daní předcházel a tím byly registrační pokladny, které ovšem nikdy neprošly schvalováním. Tato práce hodnotila vývoj zavedení EET za bezmála 3,5 roku fungování. Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat vývoj zavedení EET a dopady tohoto zavedení na daně z příjmů a daň z přidané hodnoty. S důrazem na komplexnost, byla v této práci věnována pozornost, v rámci dílčích cílů, i dopadům v oblasti právní, společenské a ekonomické.

V teoretické části práce byl jasně vymezen prostor, kterým se analýza v praktické části zabývá a již v první kapitole charakterizuje klíčové pojmy daňového práva a daní z příjmů, které se zavedení EET týkaly a byly důležité pro následující pochopení praktické části.

Praktická část je v prvních kapitolách zaměřena na již zmíněné oblasti neboli roviny, které byly zavedením EET ovlivňovány. Právní rovina je vnímána jako oblast, která byla dotčena nutností legislativních úprav tak, aby měla oporu v právním systému. Při analýze zavedení v této právní úrovni byly specifikovány legislativní úpravy zákona o dani z příjmů a zákona o dani z přidané hodnoty a dále změny v samotném zákonu o elektronické evidenci tržeb. Další kapitola v praktické části byla zaměřena na společenskou rovinu, které byla zastoupena analýzou podnikatelského prostředí, kdy nejzásadnějším dopadem při vývoji zavedení EET bylo snížení počtu živnostenských oprávnění fyzických osob, a vznik nových povinností pro podnikatele.

Třetí kapitola v praktické části byla zaměřena na ekonomickou rovinu zavedení EET a na vývoj a dopady inkasa daně z příjmů a daně z přidané hodnoty. V této části byla provedena i korelační analýza pro zjištění závislosti ukazatele ekonomického prospěchu na velikost inkasa daní z příjmů, z nichž vyplývá, že závislost vývoje HDP a daní je statisticky nevýznamná.

Závěrečná kapitola v praktické části obsahuje zpracovaný a vyhodnocený dotazník, který jasně ohraničuje skutečnosti související s vývojem zavedení EET a indikuje postoje jednotlivých podnikatelů.

Závěrem lze zhodnotit, jak dokazují provedené analýzy, že výběr daní dosáhl efektivnějších výsledků, zavedením EET se u vybraných oblastí podnikání zvýšily tržby a při provedení bilance celkových nákladů a čistých výnosů plynoucích z EET, došlo k čistému zisku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2020. HDP Výrobní metoda: Databáze národních účtů. *Czso.cz* [online]. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.makroek_prod

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2020. Obchod, pohostinství, ubytování - časové řady - Základní finanční ukazatele - čtvrtletní - Klasifikace NACE Rev. 2 (CZ-NACE). *Czso.cz* [online]. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-malzfu_b

DUŠEK, Jiří, 2017. *Elektronická evidence tržeb: v přehledech*. Druhé vydání. Praha: Grada Publishing, 112 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-271-0422-2.

ETRŽBY, ©2016-2018a. Proč evidence tržeb?: Hlavní důvody pro zavedení evidence tržeb. *Etrzby.cz* [online]. Finanční správa [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

ETRŽBY, ©2016-2018b. Před zahájením evidence tržeb: Autentizační údaje, informace o provozovnách a certifikát. In: *Etrzby.cz* [online]. Finanční správa [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/pred-zahajenim-evidence-trzeb>

ETRŽBY, ©2016-2020a. Běžný a zjednodušený režim. *Etrzby.cz* [online]. Finanční správa [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednodusený-rezim>

ETRŽBY, ©2016-2020b. Zvláštní režim: Možnost evidovat tržby v tzv. zvláštním režimu pro poplatníky, kteří splňují zákonem stanovené podmínky. *Etrzby.cz* [online]. [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/zvlastni-rezim>

ETRŽBY, ©2016-2020c. Dokumenty: Náklady na projekt etržby a provoz. *Etrzby.cz* [online]. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/dokumenty>

FINANČNÍ SPRÁVA, ©2013-2020a. Evidence tržeb. *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/danove-informace/dotazy-a-odpovedi/eet>

FINANČNÍ SPRÁVA, ©2013-2020b. Údaje z výběru daní: Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2019. *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

FINANČNÍ SPRÁVA, ©2013-2020c. Údaje z registru daňových subjektů: Registr subjektů DPH. In: *Finančnispráva.cz* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu>

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT, 2019. *DPH 2019: výklad s příklady*. 15. vyd. Praha: Grada, 464 s. ISBN 978-80-271-2244-8.

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ, 2018. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb: Evidence tržeb*. Verze 4.0. Praha. Dostupné také z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ, 2020. Elektronická evidence tržeb: Popis položek účtenky a nakládání s blokem účtenek. In: *Etrzby.cz* [online]. Verze 1.0. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Popis_polozek_uctenky_a_postup_pro_prevzeti_bloku_uctenek.pdf

HJI PANAYI, Christiana, 2013. *European Union corporate tax law*. Cambridge: Cambridge University Press, 394 s. Cambridge tax law series. ISBN 978-1-107-01899-0.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a kol., 2018. *Daňové právo de lege lata*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-687-3.

KUBÁTOVÁ, K., 2018. *Daňová teorie a politika* [online]. 7. vyd. Praha: WoltersKluwer ČR [cit. 2020-03-27]. ISBN 978-80-7598-166-0. Dostupné z: <https://docplayer.cz/113359434-Danova-teorie-a-politika.html>

LÍBAL, Tomáš, [2016]. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX, 128 s. ISBN 9788087480519.

MAAYTOVÁ, Alena et al., 2015. *Veřejné finance: v teorii a praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5561-8.

MARKOVÁ, Hana, 2019. *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k 1.4. 2019*. Praha: Grada, 296 s. ISBN 978-80-271-2435-0.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2017. Stát v roce 2016 hospodařil s rekordním přebytkem 62 mld. Kč. In: *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2020-06-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/stat-v-roce-2016-hospodaryl-s-rekordnim-27109>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR, 2020. Struktura a vývoj státního dluhu. In: *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/dluhova-statistika/struktura-a-vyvoj-statniho-dluhu>

MPO, ©2005-2020. Statistické údaje o podnikatelích. *Mpo.cz* [online]. [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>

NOVOTNÝ, Zdeněk a Jaroslav MEJZLÍK, 2016. *Základy práva a praktické právní úkony* [online]. Třebíč [cit. 2020-01-30]. ISBN 978-80-88058-80-9. Dostupné z: <https://publi.cz/books/375/Impresum.html>

STATSOFT, 2014. Nebojte se p-hodnot! In: *Statsoft.cz* [online]. s. 3 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: http://www.statsoft.cz/file1/PDF/newsletter/2014_06_26_StatSoft_Nebojte_se_p-hodnot.pdf

SUM, Tomáš, 2004. Návrh zákona o registračních pokladnách. In: *Epravo.cz* [online]. Praha: © EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-zakona-o-registracnich-pokladnach-29935.html>

TRUHLÁŘOVÁ, Martina, 2019. Aktuality v zákoně o evidenci tržeb a DPH. In: *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/eet/aktuality-v-zakone-o-evidenci-trzeb-a-dph/>

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ, 2018. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: VOX. ISBN 978-80-87480-63-2.

VONDRÁK, Zdeněk, Lucie VONDRÁKOVÁ a Michala VONDRÁKOVÁ, 2016. *Elektronická evidence tržeb: Praktická příručka*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-048-5.

Zákon č. 112/2016 Sb. ze dne 16. března 2016 o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-06-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-112>

Zákon č. 113/2016 Sb. ze dne 16. března 2016, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-113>

ŽUROVEC, Michal, 2019. Tři roky s EET: Nižší daně a jejich větší výběr, cílenější kontroly a růst mezd v pohostinství. In: *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2020-06-09]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/tri-roky-s-eet-nizsi-dane-a-jejich-vetsi-36750>

ŽUROVEC, Michal, 2020. Výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2019. In: *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/pokladni-plneni-sr-37026>

ŽUROVEC, Michal, 2020b. Podnikatelé nebudou evidovat tržby do konce roku 2020. In: *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2020-06-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/podnikatele-nebudou-evidovat-trzby-do-ko-38404>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
FIK	Fiskální identifikační kód
FO	Fyzická osoba
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS	Microsoft
PKP	Podpisový kód poplatníka
PO	Právnická osoba
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZoET	Zákon o evidenci tržeb
ŽO	Živnostenské oprávnění

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma právního systému ČR (Vlastní zpracování podle Novotného a Mejzlíka, 2016)	15
Obrázek 2: Přímé daně v ČR (Vlastní zpracování podle Ochрана, Pavel, Maaytová, 2015)	21
Obrázek 3: Nepřímé daně v ČR (Vlastní zpracování podle Ochрана, Pavel, Maaytová, 2015)	22
Obrázek 4: Postup evidování tržeb v běžném režimu (Etržby, © 2016-2020a)	32
Obrázek 5: Vzorově vyplněná účtenka ve zvláštním režimu (Vlastní úprava, GFŘ, 2020)	39
Obrázek 6: Počet podnikatelských subjektů v ČR (Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005-2020)	44
Obrázek 7: Vývoj počtu ŽO v hostinské činnosti (Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005-2020)	45
Obrázek 8: Schéma možných nákladů při evidování tržeb (Vlastní tvorba)	47
Obrázek 9: Vývoj daňových příjmů (Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)	49
Obrázek 10: Přehled vývoje inkasa DPPO v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů z Finanční správy, © 2013-2020b)	50
Obrázek 11: Vývoj inkasa DPFO z přiznání v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)	52
Obrázek 12: Vývoj inkasa DPH v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)	53
Obrázek 13: Vývoj počtu subjektů DPH (Vlastní zpracování údajů Finanční správy © 2013-2020c)	55
Obrázek 14: Vývoj tržeb v oblasti CZ-NACE 45 až 47, Obchod (Vlastní zpracování údajů ČSÚ, 2020)	55
Obrázek 15: Tržby v oblasti CZ-NACE 55 až 56, Ubytování, stravování, pohostinství (Vlastní zpracování údajů ČSÚ, 2020)	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: 1. fáze ubytovací a stravovací služby (Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0)	34
Tabulka 2: 2. fáze velkoobchod maloobchod (Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0) ...	34
Tabulka 3: 3. fáze ostatní činnosti, které nejsou v 1., 2. nebo 4. fázi (Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0)	35
Tabulka 4: 4. fáze vybraná řemesla a výrobní činnosti (Vlastní zpracování, GFŘ, Metodika 4.0)	35
Tabulka 5: Příklad uplatnění slevy v plné výši (Vlastní zpracování)	41
Tabulka 6: Příklad bez nároku na uplatnění slevy (Vlastní zpracování)	41
Tabulka 7: Příklad uplatnění slevy v poměrné výši (Vlastní zpracování)	42
Tabulka 8: Počet ŽO vybraných oborů (Vlastní zpracování údajů MPO, © 2005–2020) ..	45
Tabulka 9: Přehled vývoje inkasa DPPO v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)	50
Tabulka 10: Přehled inkasa DPFO z přiznání v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů Finanční správy, © 2013-2020b)	51
Tabulka 11: Inkaso DPH v mil. Kč (Vlastní zpracování údajů Finanční správy © 2013-2020b)	52
Tabulka 12: Vývoj DPFO, DPPO, HDP v letech 2013-2019 (Vlastní zpracování údajů ČSÚ, © 2020)	53
Tabulka 13: Výsledný korelační koeficient a P-hodnota (Vlastní zpracování)	54
Tabulka 14: Počáteční náklady na projekt etržby (Vlastní zpracování údajů Etržby, © 2016 - 2020d)	56
Tabulka 15: Náklady na projekt Etržby v letech 2017-2019 (Vlastní zpracování údajů Etržby © 2016 - 2020d)	57
Tabulka 16: Náklady a výnosy plynoucí z EET (Vlastní zpracování údajů, Žurovec, 2019)	58

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Analýza zavedení EET v ČR

Analýza zavedení EET v ČR

Dobrý den,

chtěla bych Vás touto formou poprosit o několik minut Vašeho času k vyplnění následujícího dotazníku, který bude sloužit k podpoře výzkumné části mé bakalářské práce s názvem Analýza zavedení EET v ČR.

Předem velmi děkuji

Nikola Gottfriedová

Studentka Univerzity Tomáše Bati

1. Jaký je druh Vašeho podnikání a jak dlouho tuto činnost vykonáváte?

Nápověda k otázce: *Např. pohostinství / 3 roky*

2. Odkdy pro Vás platí povinnost evidovat tržby?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Od 1. prosince 2016
- Od 1. března 2017
- Původně od 1. května 2020, nyní od 1. ledna 2021
- Jiná...

3. V jakém režimu evidujete/ budete tržby evidovat?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Běžný režim
- Zjednodušený režim (tzv. „off-line režim“)
- Zvláštní režim (prostřednictvím bloku účtenek, bez pokladního zařízení)
- Jiná...

4. Jaký druh nákladů Vám vznikl se zavedením EET?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Náklady na pořízení elektronické pokladny
- Náklady spojené se zavedením Internetu
- Náklady na pořízení jiného zařízení (portál pro platbu kartou)
- Jiný (prosím uveďte jiný druh nákladů)
- Ještě pro mne neplatila povinnost tržby evidovat a nevznikly mi žádné náklady spojené s EET

5. Dokážete co nejpřesněji uvést, jaké jednorázové náklady Vám vznikly/ vzniknou se zavedením EET?

Nápověda k otázce: *Cena pokladního zařízení, cena prvotního zavedení internetu, jakékoliv jiné náklady.. Pokud Vám doposud nevznikly žádné náklady a ani žádné nepředpokládáte, prosím slovně uveďte „Nevíduji“*

6. Dokážete co nejpřesněji uvést, jaké měsíční náklady Vám plynou ve spojení s evidencí tržeb?

Nápověda k otázce: *Pokud nemáte žádné měsíční náklady spojené s evidencí a ani žádné nepředpokládáte, napište prosím „Nevíduji“*

7. Co pro vás bylo/ bude rozhodující při výběru pokladního zařízení?

Nápověda k otázce: *Pokud Vám neplyne povinnost a nebudete pořizovat žádné pokladní zařízení, prosím nevyplňujte. Níže prosím ohodnoťte výběr podle důležitosti. 1 - nepodstatné, 5 - důležité.*

	1	2	3	4	5
Přijatelná cena	☐	☐	☐	☐	☐
Rozšířené funkce	☐	☐	☐	☐	☐
Jednoduchost užívání	☐	☐	☐	☐	☐
Doporučení/ zkušenost jiného uživatele	☐	☐	☐	☐	☐

8. Víte o možnosti uplatnit slevu na dani v prvním roce zavedení EET?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ANO
 NE

9. Splnili jste/ budete splňovat podmínky pro uplatnění této slevy?

Nápověda k otázce: *Dosáhl jste dostatečného příjmu pro uplatnění slevy 5 000 Kč?*

- O této slevě jsem v roce zavedení nevěděl.
 Slevu jsem uplatnil v plné výši.
 Slevu jsem uplatnil pouze v poměrné části.
 Na slevu jsem neměl nárok.
 Zatím tržby neeviduji, ale plánuji tuto slevu uplatnit.
 Jiná...

10. Kde jste hledali informace o EET? Oslovili jste nějakou osobu o pomoc?

11. Obrátili jste se někdy na Finanční správu či podporu EET? Jaká byla vaše zkušenost s jejich přístupem?

12. Pokud už tržby evidujete, setkali jste se s nějakým problémem? Jak jste tento problém řešili?

Nápověda k otázce: *Pokud tržby neevidujete, napište prosím „Neeviduji“*

13. Domníváte se, že EET je podnětem pro zdražování produktů a služeb u malopodnikatelů?

14. Můžete uvést podle vašich subjektivních pocitů nějaké klady systému EET?

15. Můžete uvést podle vašich subjektivních pocitů nějaké zápory systému EET?

16. Zde je místo na Vaše případné připomínky či jiná dodatečná sdělení.

Nápověda k otázce: *Odpověď není povinná.*